

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal
József-körút 18.

Főszerkesztő: Felelős szerkesztő: Kiadja:
VÉSZI JOZSEF. BRAUNSÁNDOR. A SZERKESZTŐSÉG.

Égész évre 28 k., (14), 1/3 évre 14 k., (7), 1/4 évre
7 k., (3.50), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1.20 ft).
Egyes szám Budapesten 8, vidéken 10 fillér.

Az első esküdtbíróóság.

Budapest, február 4.

(r.) Művelődéstörténeti esemény színlépe lesz holnapután az alkotmány-utcai törvénykezési épület. A magyar állam fennállása óta először fog megalakulni valódi esküdtbíróóság. Tizenkét magyar állampolgár, foglalkozásban, életfelfogásban egymástól különböző emberek fognak egy teremben összejárni, hogy határozatot mondjanak súlyos bűncselekménnyel vádolt embertársuk felett. Az ő szavazatuktól függ ennek az embernek becsülete és szabadsága. Súlyos az a feladat, amely esküdt polgártársainkra vár. Amit eddig tanult, jól begyakorolt bírák nagy körültekintéssel végeztek, ez a nehéz kötelesség egészen ránehezedik laikus polgártársainkra s mi, akik évek hosszú során át küzdve küzdöttünk az esküdtbíróági intézménynek hazánkba való behozataláért, mi nemcsak reméljük, de át vagyunk hátra ama meggyőződéstől, hogy a jog alapos ismeretét nélkülöző, az ítékezés gyakorlatától távol álló férfiak határozatában jobban ki fog domborodni a valódi igazság, mint ez eddig a tanult lelkiismeretes bírák ítéleteiben visszatükröződött.

Az esküdtbíróági intézmény nem hazai termék. Évszázadok óta a szabad Anglia földjében fejlődött, ott vert gyökeret. Az angol alkotmány esküdtbíróóság nélkül el sem képzelhető. Az abszolutizmus nyűgét viselő Franciaország tudósai voltak az elsők, akik látva Nagybritannia hatalmas fejlődését, a szigetország intézményeinek tanulmányozására indultak; ők ismertették meg az esküdtbíróóságot hazájukban s kitűnő műveik útján ismerkedett meg ezzel a polgárosult világ. S mihelyt Franciaországban felvirradt a szabadság napja, a nagy forradalom angol földről átültette a parlament, a felelős minisztérium s az esküdtbíróóság intézményét. Az 1789-iki forradalom eszméi eljutottak Európa

minden országába s mindenütt törekedtek megvalósulás után. A francia fegyverek győzelme francia intézményeket honosított meg Németország déli vidékein s rövid idő múlva az esküdt bíróóság oly mély gyökeret vert a lakosság szívében, hogy a waterlooi csata s az abszolutizmus behozatala után sem merészkedett az uralomra került porosz rendszer az esküdtbíróósághoz nyulni. Sőt nagyobb csoda is esett meg. Midőn a német fegyverek nagy diadala után az egygyé lett Németország büntető törvényeit egységesen kívánta szabályozni, a vaskancellárnak meg kellett győződnie arról, hogy a dél-német államokban a ragaszkodás az esküdtbíróóságokhoz oly szívós, hogy vagy az egész Németországnak meg kell adnia az intézményt, vagy le kell mondania az egységes törvénykönyvekről. És jellemző Bismarck nagyságára, hogy valamint az egész lényével ellentétben áll általános szavazati jogot átvette a német alkotmányba, úgy az esküdtbíróóságot is német intézménnyé tette. S noha nem vesztett ki a németek között azok száma, akik gallophob szenvedélyük által elvakítva, az idegen intézmény ellen még ma is áskálódnak, Németország büntető igazságszolgáltatásának negyedszázados története e tekintetben is fényesen igazolta a nagy kancellár önmérsékletét. Ausztriában az alkotmány életbeléptetése után azonnal megalkották az esküdtbíróóságokat, évtizedek óta működik ott, előharcosa Glaser már rég a sírban nyugszik, de büntető perrendtartása biztosítja neki a halhatatlanságot. Feleslegesnek látszik ugyan, de mégis megemlítjük, hogy Olaszországban, Belgiumban, Hollandiában, az amerikai államokban, szóval mindenütt, ahol a civilizáció polgárjogot nyert, esküdtbíróóságok működnek.

Magyarországon a haza bölcsének, Deák Ferencnek, dicső nevéhez fűződik a küzdelem az esküdtbíróóságokért. Az 1843—44-iki évben kidolgozott büntető törvények az ő és barátai szellemének munkája. Ámde vala-

mint eme nagy reformmünek törvényre emelését meggátolta a főrendiháznak az esküdtbíróóságok ellen folytatott erős küzdelme, úgy az 1867-iki korszak után is nagy volt az ellenszenv az esküdtbíróóságok behozatala iránt. Igaz, hogy az ellenségek gyakran álarc alatt küzdöttek. Nem az intézményt támadták, hanem a nemzetiségek, a vallásfelekezetek rovására akarták írni azt, hogy Magyarország továbbra is nélkülözze e szükséges intézményt. Szilágyi Dezső legyőzte a nehézségeket s ő, aki oly mélyen behatolt Deák Ferenc szellemébe, megvalósította a haza bölcsének ezt a programját is.

Nem elég az, hogy Magyarország polgárai minden öt évben egyszer a képviselőválasztásoknál nyilvánítsák akaratukat. Kell, hogy a törvényhozó fórumok által megalkotott törvények alkalmazásában és végrehajtásában is része legyen a magyar népnek. Az ő joga az, hogy szellemet öntsön a törvény holt betüibe. Ha ezt minden téren el fogjuk érni, akkor lesz önkormányzatunk. A büntető perrendtartás a büntető igazságszolgáltatás terén meghozta e jogot a magyar népnek; ezentul súlyosabb büntetésben senki sem lesz elmarasztható magyar polgárok hozzájárulása nélkül. A legteljesebb világhosság fog behatolni minden főtagyalásra. Nem megszokott, unott, a kollégialis szervezet láncával egymáshoz fűzött, az élet ezer mozzanatától távol álló bíraktól fog függni a polgárok szabadsága és élete. Polgárok, a legnagyobb érdeklődéssel minden apróság iránt, éber kutatás után fognak határozni. Vezetőjük lesz az a tudat, hogy az állam létezését veszélyeztetik, ha bűnöst felmentenek s ha ártatlan felett törnek pálcát. Segítségükre lesz a velük együtt ülésző bírák bölcs támogatása s ezek együttműködése garanciája annak, hogy a határozat igazságos lesz.

Bizonyos, hogy az esküdtbíróóság behozatala terheket ró a polgárookra. Ámde ily-

T Á R C A.

A királyné szobráról.

Irta: gróf Csáky Albinné.

Milyen legyen királynénk szobra? Miképp kellene a szoborra begyűlt nagy összeget felhasználni?

Foglalkozott és foglalkozik e kérdéssel hivatalosan, — irtak róla már sokat, sokan.

Pedig egyképpen lehetne, kellene írni felőle csak: az Ó költőjének Etna izzó torkába mártott tüzitatta óriási tollával a halála után elborult sötét égboltra, hogy e fennen lobogó lángírás heve, fénye gyuljon ki a hivatott, az ihletett művész lelkében, ki majdan képes leend megajándékozni hazáját elmulhatlan képmásával annak, ki nemtönik, védangyalunk vala.

Ha képes leend lelke hő imádatából egyszerűen, keresetlenül, hűségesen visszavarázsolni azt, kit használna keres immár e földön könnyen uszó szemünk, oly remekművet fog teremteni, milyen a görög ó-kor remekéi óta meg nem teremtetett. Ha megtestesíteni tudja a szeplőtlen fehér legnemesebb márványban azt a képet, mely szüntelen lelki szemünk előtt lebeg, mióta elvezettük őt, oly tökéletest, eszményien szépet fog alkotni, mely megfelelen a művészet legmagasabb követelményeinek. Ott lesz nyugodt, imponáló, főséges méltóság, ott a formák eszményi tökélye alakban, vonásokban egyaránt, ott szinte ritmikus harmóniája az egésznek, ott az utánozhatatlan grácia, ott mindenek fölött a pártatlan báj,

mely a jóságos szem minden pillantásában sugárzott, az imádatos ajkak minden mosolyában ragyogott, mely dicsőfényvel övezte körül Nagyasszonyunk egész, antik szépségű és tökéletességű alakját! — Ne legyen az eszményien nemes alakon kívül semmi, de semmi az emlékművön. Az, aki őt adja nekünk vissza egész varázsával, végtelenül többet tett értünk, hazánkért, mint amit gyarló pénzzel megfizetni lehet. De amit ihletett lélekkel agyagba gyúrt a mester keze, azt ugyane kéz faragja, vésse be a hideg lelkesedés hevével az, ki átérzeni tudja eszményképét úgy, hogy újból megteremté azt.

S ha ott fog állni fehéren, sugárzón Budavár ormán ő, ki sötét éjből kivézetű rajongó nemzetét a szabadság ígért földjére, ragyogó vezér-écsillagunk, akkor unokáink késő unokái is zárandokolni fognak még feljé és ha újabb vészfelhők tornyosulnak majd hazánk egén, — mint ahogy tornyosulni fognak, mert nincs örök derű, akkor — reményt, hitet, erőt fog mosolyogni hű nemzetének lelkébe képe annak, ki bebizonyította áldott életével, hogy nemzetnek kétségbe esnie nem szabad, mert mikor legsötétebb az éje, legközelebb emelkedik már egére föl a jobb jövő hajnalcsillaga.

És ő, a sokat szenvedett, a vértanus, ott ül az eget urának trónja zsámolyán, és valamint szépsőlónk vala itt lenni a földi trón előtt, úgy a dicsőült ott fenn ezerszerte hatványozott erővel lesz nemzetünk igazságos ügyének védője min-

denkoron az örök urnál, és nemzetünk nem esüggedhet, nem bágyadhat balsors között ilyen nemfő, ilyen védő birtokában!

És hogy földi képmásával megajándékozott a művész, hogy fehér alakját az örök szeretet zálogaként ott láthassuk örködni felettünk Mátyás ősi várának kapui előtt, — ezért ninesen elég magas bérünk a művész számára, ki legjobb erejét, lángoló lelkét, évek buzgó munkáját szentelte e magasztos célnak, ki lelkesedése hevével életre ébresztette, meleg, lüktető életre a szüziessen hideg, fehér követ.

Ha marad mégis tetemes összeg a fillérek-ből, miket egy nemzet rajongó szeretete, örök, forró, mélységes hálája halomra gyűjtött, hogy képét, hű képét bírja legalább hazánk földje annak, ki megváltója volt és kit tollunk a végzet elrabolt, akkor ezen fennmaradó összeg kamatai örök időkre arra fordítassanak, hogy környezete Nagyasszonyunk szent képmásának mindenkoron méltó legyen, méltó maradjon ő hozzá, költői, természet-imádó, szépet vágyó nemes lelkiületéhez! Legyen minden évszákunk minden napján körülvevőve e fehér fénytünemény a legszebb, a legnemesebb, a legbájosabb, a legillatosabb növényzettel, virágárbán fűrésztve, zöld lombbal környözve, illatárban uszva. Ne legyen soha száraz levél, soha fonnyadt virág közelében, a természet legdusabb, leggyönyörűbb virágzása tanuskodjék az év minden szakában, a nap minden órájában arról a halhatatlan, örökkön élő, örökké gondoskodó imádatteljes éber szeretetről, mely élni fog a magyar nemzetben a magyar királyné iránt, ameddig egyetlen szív dobog bőlőle! Egy egész műkertészet legyen szentelve annak, hogy mindig körül-

terhek az alkotmányos állammal és az önkormányzattal együtt járnak. Csak az atyáskodó abszolutizmus veszi magára s teljesíti rosszul az állam összes kötelességeit. Mi azt akarjuk, hogy a magyar állam felvirágozzék és feladatainak pontos teljesítésében részt kívánunk venni. Megingathatatlan az a hitünk, hogy az esküdti szolgálatra behívottak örömmel s lelkesedéssel fognak feladatuknak megfelelni. Ebben a biztos tudatban üdvözöljük a holnapután összeülő első magyar esküdtbiróságot.

BELFÖLD.

A szentesi választás. Szentesen ma lezajlott a második választás is, miután az elsőn egyik jelölt sem kapta meg az abszolút többséget. A Sima Ferenc által támogatott dr. Molnár Jenő budapesti ügyvéd választott meg a Kossuthpárti Dienes Mártonnal szemben.

Az első választáson így oszlottak meg a szavazatok:

Dienes Márton	680
Molnár Jenő	614
Pázmány Dénes	159
Mezői Vilmos	104

A mai választáson is még délután két órákor vagy kétszázal több szavazata volt Dienes Mártonnak, mint ellenfelének és este 6 órákor is körülbelül egyenlően állnak a szavazatok, de azontul a tanyákról megindult választók dr. Molnár Jenő győzelmét segítették elő. A zárórát esti 9 óra 15 percek tüzte ki Szánthó Lajos választási elnök a egy órával később Sima jelöltjének győzelmét hirdette ki. Összesen 1801 (az első választáson 1537) választó szavazott, ebből Molnárra esett 999, Dienesre 802 s így Molnár Jenő lett 197 szótöbbséggel Szentes város országgyűlési képviselője. A választás egyébként, néhány jelentéktelen incidensből eltekintve, rendben folyt le.

A költségvetési vita. Mint a *Budapesti Tudósító* értesül, az általános költségvetési vitában gróf Tisza István is részt fog venni.

Pártértekezlet. Az Ugron-párt ma délután 5 órákor értekezletet tartott a vezér József-körtől lakásán, melyen tovább tárgyalta a költségvetést.

A Széchenyi-lakoma.

Budapest, február 4.

A Nemzeti Kaszinó ma délután öt órákor tartotta meg hagyományos kegyelettel virágos Széchenyi-lakomáját. Az ezüstpól ragyogó virágokkal gazdagon díszített asztalokat fényes történelmi nevek viselői ülték körül. Az ünnepély szónoka, gróf Széchenyi Imre előtt magas virágemelőnyen volt elhelyezve a tokaji borral megtöltött Széchenyi bilikom, mely ez alkalommal 37-edszer ültetett a „leznagyobb magyar”

ültetve legyen a szobor a legszebbel, mit az évszak nyújt: sőtét, örökzöld fákkal, bokrokkal, kuszókkal télen — tavasz első ébredésekor légióival az illatos ibolya, fehér hóvirág, arany-sárga primula, szinompázó jácint és tulipánok; később virító azalea, rhododendron, kamélia-bokrokkal, — illatozó rózsza, büszke liljom, bódító narancs- és hajlékony pámla-ligettel, — gyászoló chrysanthemummal öszel; — szóval: környezze soha nem muló halánk éger szeretete mindig és mindenkoron a természet legszebb gyermekeivel dusan, pazarul, és újból költőjének szavaival élve: hadd fakadjon köröskörül

Virágerdő belőle ki.

Virág, merész csoda-virág,
Levél, széles és mesés,
Illatosan tarka, rezgő mozgó,
Mint ha úszó szendvedély,
Rózsza, vad, vörösen lángoló,
Lővel a tömkelegből ki,
Liljom, kristály-pillér gyanánt,
Égnek nyúl merészen föl.

Egyetlenegy, magában álló a maga költői, meleg közvetlenségében leend akkor nemzetek és emlékek között a magyar nemzet emléke, méltó melegen érző, forró és örök halálra képes lelkületéhez, amint egyedül, pártatlanul, elérhetőenül magasan minden kor és minden uralkodó fölött áll ó, ki életében is föltötte állott és ragyogott mindennek a mi földi, emberi — tiszta fényű szentünk, csillagunk, védőnk és reményünk mindörökkön örökké!

emlékére. A szónokkal szemben gróf Esterházy Mihály, a kaszinó elnök-igazgatója ült; mellette jobbról Székely Kálmán miniszterelnök, Hegedűs Sándor kereskedelemügyi miniszter és Szilágy József koronaőr, balról herceg Lobkowitz Rudolf hadtestparancsnok, báró Fejérváry Géza, Darányi Ignác miniszterek és Ferenc Dezső, a képviselőház elnöke ültek. A szónoktól jobbra gróf Andrássy Aladár igazgató, báró Vay Béla a főrendiház alelnöke, továbbá Luwo Vladimir orosz, Belou-Schlatau Pál német főkonzulok, balról Beöthy Ákos igazgató, herceg Bollati Rikárd olasz, Riffault Ágost francia, Loufi I. bey török és Cucuraru Viktor román főkonzulok foglaltak helyet. A lakomán még részt vettek: gróf Andrássy Aladár, gróf Andrássy Géza, gróf Andrássy Tivadar, gróf Apponyi Antal, gróf Apponyi Gyula, báró Atzél Béla, Berzevics Albert, Tisza Kálmán, gróf Tisza István, Beniczky F., Beöthy Á., Bezerédj V., gróf Csáky Albin, Csatáry Frigyes, Csatáry Lajos, gróf Csekonics Endre, Gromon Dezső, Kiss Pál, Emich Gusztáv, gróf Esterházy Miklós Mór, Farkas László, báró Harkányi Frigyes, Ivánka Oszkár, Justh Béla, gróf Karácsonyi Aladár és Kamilló, Kéty Károly, Korányi Frigyes, Kubinyi Árpád, Küny Lajos, Latinovics Ernő, Máday Izidor, Szalay Péter, gróf Szapáry Gyula, gróf Széchenyi Béla, Szilágy József, Tallián Béla, Than Károly, Tolnay Lajos, Vörösmarty Béla, gróf Vigyázó Ferenc, gróf Zichy Jenő, ifjabb gróf Zichy Nándor és gróf Zselenszky Róbert stb.

A harmadik fogásnál fölemelkedett helyéről Széchenyi Imre gróf, a lakoma ünnepi szónoka s mélyen átgondolt, tartalmas beszédben dicsőítette a nagy Széchenyi emléket. Jellemének lényegét kötelesség-érzetéből, a gondviselés iránti tartozás érzetéből, önfeláldozásából állítja össze, kifejtve ezután, hogy a keresztény világért volt a mag, melyből Széchenyi István nagysága kinőtt.

— Világos előttem, ugymond, az ősvény, amelyen az ő irányát követhetjük. Nem kell egyéni, mint bódolni az altruizmus szellemének — az egész vonaton. Ezt teheti a földbírtokos, a gazda, ha a föld néének ügyével, bajaival foglalkozik; teheti az iparos, ha munkásainak sorsát tartozás érzetéből, önfeláldozásából állítja össze, kifejtve ezután, hogy a keresztény világért volt a mag, melyből Széchenyi István nagysága kinőtt.

— Világos előttem, ugymond, az ősvény, amelyen az ő irányát követhetjük. Nem kell egyéni, mint bódolni az altruizmus szellemének — az egész vonaton. Ezt teheti a földbírtokos, a gazda, ha a föld néének ügyével, bajaival foglalkozik; teheti az iparos, ha munkásainak sorsát tartozás érzetéből, önfeláldozásából állítja össze, kifejtve ezután, hogy a keresztény világért volt a mag, melyből Széchenyi István nagysága kinőtt.

— Világos előttem, ugymond, az ősvény, amelyen az ő irányát követhetjük. Nem kell egyéni, mint bódolni az altruizmus szellemének — az egész vonaton. Ezt teheti a földbírtokos, a gazda, ha a föld néének ügyével, bajaival foglalkozik; teheti az iparos, ha munkásainak sorsát tartozás érzetéből, önfeláldozásából állítja össze, kifejtve ezután, hogy a keresztény világért volt a mag, melyből Széchenyi István nagysága kinőtt.

Uram! Midőn Széchenyi István a régi Magyarország uraépítéséhez fogott, két pillérre állította fel alkotását. Az egyik volt a gazdasági, a másik a kulturális alap. Mert jól tudta, hogy a politikai fölépítésem csak úgy lesz képes dacolni az idők viszontagságaival, ha az szilárd alapokon áll. Igaz, hogy csak keveseknek adatik meg, hogy a felépítmény továbbfejlesztésére közvetlen közreműködhesenek, de az alapok tatarozása, gondozása, erősítése minden hazánkfa kezügyében van, ahhoz mindegyikünk hozzájárul! S ezt jegyezzék meg maguknak, kivált zsenekorú ifjaink, Magyarország reménye. Ne mondatok: „Nincs ambíció, nincs talentumom, nem vagyok én szerepre hivatva.” Ám legyen! De ez nem ok, hogy félreálljatok. Hisz hál' Isten, nem ambíciókban, nem talentumokban szűkölködik az ország, hanem azoknak százaiban, ezreiben, millióiban, kik csendes magánörben sem feledek, hogy ki a haza pilléreinek megerősítésére szánt vakolatához csak egy kavicsot is hord — az már Széchenyi példáját követi.

Jóllehet az ő titáni ereje nagy termőkövet hengergetett az építés színhelyére, mégis sohasem átalította kiterjesztési feladatát a legkisebb kavicsra is, ha az véreinek feldicsőítésére szolgált. Hisz maga mondja: „Közkatonsorban alanni s kitüntetés nélkül gyakorolni a polgári erényt, néha épp oly dicsőséges állás és színtörvénnyel kötelezem, mint alanni a dolgozó élen.” S nem hiszem, mert nem is hiszem, hogy oly nemzet, mely az altruizmus legmagasabb jeleit adta, akkor, midőn Széchenyi iniciatívájára és a nemesség önszántából felszabadította a jobbágyot és végre felszabadította önmagát. Hogy egy ily

nemzet ne tudná megtalálni az eszközt, amely megátalja továbbterjedését a modern övezés miazmatikus maszlagának. És látok is már derengeni a borongós láthataron jobb jövő előjeleket egy vizsgálató hajnali fényt s ez: a szövetségi eszme térhódítása.

Igen a szövetségi, amely oly emines meleg-ágya az altruizmusnak, és amely oly jól felel meg Széchenyi szép szavainak: „Egynek minden nehé, soknak semmi sem lehetetlen.” Ugyancsen gondolat lebezhetett előtte, amidőn a kelyhet nekünk hagyományozta, mert a Nemzeti Kaszinóban azon elemek szövetségét látta, amelyek az ő szellemét ápolni és terjesztetni hivatnak. Az ő végrejelenésének ma én vagyok a végrehajtója s e sorozat a látható jelét az ő láthatatlan szellemének azon imaszertü fohászra írtam, vajha akadna közöttünk minél több, ki Széchenyi magasabb altruizmusainak gyakorlása által hazánk és nemzetünk javára arról tegyen tanuságot: hogy szelleme nem láthatatlan többé — de láthatóan él közöttünk — örökre!

A beszéd, mely Széchenyi Istvánt egy új oldalról szociálpolitikai szempontból világítja meg, rendkívüli hatást tett s a szónokot minden oldalról elhalmozták szerencsekívánatokkal.

Ma délelőtt 11 órákor tartotta meg folytatólag a Nemzeti Kaszinó a január hó 28-áról elhalasztott közgyűlést, amely alkalommal a leköszönt igazgató-ság újból megválasztott. Délután 4/5 órákor következett a Széchenyi-lakomát megelőzőleg hirdették ki a választás eredményét, mely szerint igazgatókká ismét gróf Andrássy Aladár, Beöthy Ákos, gróf Esterházy Mihály választattak meg, a kilépett választmányi tagok helyébe pedig a következőket választotta meg a közgyűlés: gróf Wenckheim Frigyes, gróf Batthyány Elemér, gróf Széchenyi Bélát, gróf Csáky Albint, Szilágy Józsefet, Blaskovits Ernőt, báró Üchtritz Zsigmondot, gróf Bánffy Györgyöt, gróf Károlyi Sándort, gr. Nádasdy Ferencet, br. Fejérváry Gézát, gróf Károlyi Tibort, gróf Batthyány Lajost, gróf Esterházy Ferencet, Ivánka Oszkárt, hg. Esterházy Miklóst és Losonczy Gyulát. A választások kihirdetését lelkes éljenzés között vették tudomásul a tagok, alig csillapult le azonban a tetszés, gróf Esterházy Mihály kijelentette, hogy bármily megtisztelő reá nézve az, hogy a tagok bizalma most már hatodszer benne összpontosult, ragaszkodik lemondásához. Mig utódját a Kaszinó egy újabb rendkívüli közgyűlésen megválasztja, kész az ügyek vezetését magára vállalni, azonban ismételtelen kijelenti, hogy az igazgatói állást nem fogadja el.

KÜLFÖLD.

Körber alakója. Prágában tegnap ültet tartott a nemzeti szabadelvű párt reichsrathi és tartománygyűlési képviselőinek klubja, hogy megbeszélje a kormányval szemben való állásfoglalását. 83 képviselő volt jelen, kik 6 1/2 órai tanácskozás után az összes szavazatokkal 12 ellenében elhatározták: 1. Körber miniszterelnök meghívását az értekezletre, mint a formális megállapodások előkészítésére elfogadják; 2. minthogy a párt képviselőinek nincs meghatalmazásuk, nehogy a pártot valamely irányban közelezzék, a tárgyalások eredményét a megbízottak jóváhagyás végett a párt illetékes organumai elő fogják terjesztetni. Megbízottakul megválasztottak: Celakowski, Engel, Greg, Iovag Kaizl, Pacák és Schlama mint rendes tagok, Brzorad, Kramar, Pipick és Swarz pótagok. Végül elfogadták Moravec indítványát, mely szerint újból felhívják a kormányt, hogy minden befolyásával hasson oda, hogy a bányász-sztrájk minél előbb és az összes jogos követelések kellő figyelembevételével befejeztessék.

A német flottaterv. Vilmos császár a születésnapja alkalmából minden oldalról kifejezésre jutott hűséget és ragaszkodást Hohenthohe herceg birodalmi kancellárhoz intézett kéziratban közönte meg. Ez a kézirat azért kelt a rendesnél nagyobb figyelmet, mert utalás történik benne a flottajavaslatra. A császár ugyanis örömmel konstatálja, hogy a német nemzet egyre jobban fölismeri annak a sürgős szükségességét, hogy a német birodalom hatalmi állásával és kereskedelmi érdekeivel arányos hajóhadat kapjon. Mindjobban kifejezésre jut, ugyszólván, az összes pártok hajlandósága a flottajavaslat megszavazására. Ballestrem grófnak, a birodalmi gyűlés elnökének, a császár születésnapján mondott beszéde óta az iránt sem igen foroghat fenn kétség, hogy a centrum jelentékeny része szintén támogatni fogja a javaslatot.

A kínai zavarok és az európai hatalmak. A kínai trónon történt változás és az ezzel kapcsolatos palatoforrhadalom élénk jegyzékváltás tárgyáa

hatalmak közt. Az eszmecsorében Ausztria-Magyarország is részt vesz, mivel az ő lobogója is ott leng a kínai vizeken. Diplomáciai körökben egyhangú az a vélemény, hogy az összes érdekelt hatalmak egyöntetű eljárásának nincs semmi akadály az útjában. Azt a feltevést, hogy Oroszország volt az államosiny rendezője, vagy értelmi szerzője, mindenütt a leghatározottabban kétségbe vonják. Az új kínai kormány akciói, ha tényleg támadókká válnának az idegenek ellen, épp úgy irányulhatnának Oroszország, mint a többi hatalom ellen.

HIREK.

Budapest, február 4.

— **BUDAPESTI NAPLÓ.** Január 31-én új előfizetés nyílt a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejárt, méltóztatásuk a megújításról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

Mínt hogy január 1-jén a kötelező koronaszámítás lépett életbe, és a posta csak olyan utalványokat fogad el, amelyekben a pénzösszeg koronákban van megjelölve, kérjük tisztelt előfizetőinket, hogy az utalványokon az előfizetési díjat ezentúl ne forint és krajcárban, hanem koronákban és fillérekben méltóztatásuk feltüntetni.

— **A királyné szobráról.** Abba a nagy művészeti kérdésbe, amelynél szebbnek és nagyobbnak megoldása még nem kínálkozott magyar művészeknek, most beleszólt volt kultuszminiszterünknek gr. Csáky Albinak költői lelkületű neje. Az Erzsébet-szobor bírálobizottsága már kiírta a terv-pályázatokat, mégis méltán figyelemre számíthat a finom lelkű grófnőnek az az óhajlása, melynek a *Vasárnapi Ujság* hasábjain poetikus szépségű sorokban kifejezést ad. Gyöngéd szívének, hönleányi lelkesedésének újabb megnyilatkozása ez a közlemény, amely még értékebbé válik a stíl szépsége és hangjának közvetlensége által. A szép cikket tárcarovatunkban közöljük.

— **A török szultán Párisban.** *Abdul Hamid* szultánról is irtak a lapok, hogy meg fogja látogatni a párisi világiállást. Ezzel szemben egy felhivatalos konstantinápolyi távirat ezt jelenti: A szultánnak arról a szándékáról szóló hírek, hogy Páris-t a kiállítás ideje alatt meglátogatta, kompetens helyről nyert értesülések szerint, minden komoly alapot nélkülöznek. Azt hangsúlyozzák, hogy ha a szultán óhajlja is a világiállást meglátogatni, e szándék kivételében fontos államügyek meggátolják.

— **Ipari szakelőadások.** A kereskedelemügyi miniszter intézkedése folytán a *technológiai iparmúzeum*ban február és március havában a következő szakelőadások lesznek: Február 6-án *Gaul* Karoly tanár: A mozaik és intarzia készítése. Február 9-én *Gaul* Karoly tanár: Faaruk ékítményekkel való díszítése égetés után. Február 13-án és 16-án *Illés* Aladár: Kovacsolatok öntöttvas és acélníványok gyártása. Február 20-án és 23-án *Stroub* Sándor tanár: Elektromos aramfeszítő központi telepek. Március 2-án *Táborcsky* Ottó igazgató: A Banki-féle új benzínmotor. Március 6-án *Táborcsky* Ottó igazgató: A benzínmotorok kezelése. Március 9-én *Jalsovicsky* Geza tanár: Az iparilag fontosabb megelőzésekéről. Március 13-án *Petrík* La os tanár: A vas-zomancról. Ezeket az előadásokat minden kedden és pénteken este het órákor az I. emelet 23. számú termében (bejárás: Nepszinház-utca 8. szám) tartják. Az előadások hallgatására jogosított állandó igazolójegyek az intézet irodájában ingyen kaphatók.

— **A posta kérelme.** A budapesti magyar királyi posta és távirat-igazgatóság felkeri a közönséget, hogy saját érdekében a levelezések gyorsabb kézbesítése és a postai alkalmazottak amúgy is terhes szolgálatának megkönnyítése végett írják ki a Budapestre szóló levelezések címiretan az utca és házszámok kívül még a közigazgatási kerületet (I-X-ig) és lehetőleg az emeletet és ajtó számát.

— **Előadás a Nemzeti Múzeumban.** Vasárnap délelőtt 11 órákor volt a Nemzeti Múzeumban az ötödik ismeretterjesztő előadás. Ezuttal is nagy számú közönség halgatta végig dr. *Jankó* János előadását az *ázsiai eredetű halász-zerszámokról*.

— **Az elite taurere.** Az *Aurora* nemrég *Desolanges* lovassági altiszte azzal vadolta, hogy rossz banásmóddalval egy zsidó katonát halálba kergetett. Az altiszt telettes hatósága az *Aurora* ellen pört indított, amelyet ma tárgyaltak a sajnámszervei esküdtsek előtt. Egy párisi táviratunk szerint az esküdtsek az *Aurora* kiadóját és a cikk szerzőjét 500 frank pénzbüntetésre és arra ítélték, hogy az ítéletet az *Aurora* öt számában és még tíz más párisi lapban közzétegyék.

— **A budapesti bankpalota.** Örömmel üdvözöltük annak idején az osztrák-magyar bank főtanácsának azt az elhatározását, hogy a budapesti főintézet számára új palotát emeltesse, amely díszével és arányaival megfeleljen majd a bank paritásos jellegének. A főtanács meg is vásárolta az Újépület telkeinek egyikét és vártuk a tervpályázat kiírását — a magyar építőművészek közt. Megütökzettel értesülünk most arról, hogy a bank főtanácsa minden pályázat mellőzésével *Fellner* és *Hellmer* bécsi építészeket bízta meg a budapesti bankpalota tervezésével. A két bécsi építész kétségtelenül igen előkelő helyet foglal el Bécs város építészeti közt is, de az osztrák-magyar bank a maga kiváltságos helyzeténél fogva számot vetni tartozik a magyar művészet érdekeivel akkor, midőn Magyarországon, a magyar fővárosban emel magának új házat. A mi művészetünk érdekei közt pedig a legfőbb az, hogy ily művészi feladatok tervei nyilvános pályázat útján kizárólag magyar építőművészekről szereztessek be. Hogy csak egyet említsünk, a főzdepályázat eredménye is megmutatta, hogy a mi építészünk minden tekintetben megállják helyüket külföldi kollégáikkal szemben és bizony nem kell tartania a főtanácsnak attól, hogy pályázata nem vezet majd az óhajtott eredményre. Ugy halljuk, hogy a magyar építészek tiltakozni készülnek a főtanács e serelemes eljárása ellen és remélik, hogy nem hiába. Elvégre ma még *Kautz* Gyula a bank főkezelője, aki a főtanács magyar tagjaival bizonyára mindent el fog követni, hogy a budapesti bankpalota a magyar építőművészet magas színvonaláról tanuskodjék.

— **Lecocq asszony Lecocq ellen.** Érdekes pörben hozott ítéletet tegnap a legfelsőbb ítélőszék. Kettévált egy problémát, amely már régóta foglalkoztatja a párisi irodalmi köröket. *Charles Lecocq*, az ismert zenészerző pár év előtt elvált a feleségétől. A közjegyző, aki a vagyon felosztását végrehajtotta, az asszony javára írta *Lecocq* összes operetjéi jövedelmének felét. *Lecocq* ezzel nem volt megelégedve, ő az elválás után is jogokat formált azoknak az operetteknek a fél jövedelmére, amelyeket *Lecocq* házassága alatt írt. Követelését nem tudván békés úton érvényesíteni, bepörölt a bíróságra. A bíróság ítéletet adott az asszonynak és kimondta, hogy a férjnek a házasság alatt írt darabjai felerészben a feleség tulajdonát képezik. *Lecocq* fellebbezett. Tegnap azután a legfelsőbb ítélőszék megmásította az első ítéletet, tekintve, hogy az írói és művészi tulajdon külön törvények szabályozzák és hogy az 1793-iki törvény szerint a szerzőnek kizárólagos joga van műveire egész élete tartama alatt.

— **Házasság.** Fényes esküvő volt vasárnap délelőtt a Dohány-utcai templomban. *Feisz* Soma szerb kir. alkonzul, a budapesti szerb állami kereskedelmi múzeum és ügynökség igazgatója tartotta esküvőjét *Steiner* Aranka kasszasszónnyal, *Steiner* Gaspar dunaradványi nagybirtokos leányával. Előzőleg *Rakita* Dezső IV-X. ker. anyakönyvvizsgáló adta össze az ifjú párt s mint tanúk *Barlovác* György szerb főkonzul és *Lindenbaum* Mór nagybirtokos szerepeltek. A mai esküvőn fényes násznap jelent meg. Ott voltak: *Márkus* József főpolgármester, *Halmos* János polgármester, *Szterényi* József miniszteri tanácsos, *Rudnay* Béla főkapitány, *Rakosi* Jenő, az „Othon” elnöke, *Kohner* Zsigmond hitszöveg elnök, *Pesti* Ferenc belvárosi előjáró, *Barlovác* szerb főkonzul, *Muschitzky* alkonzul, *Jovánovics* útkár stb. A fiatal part dr. *Kohn* Sámuel főrabbi eskette meg s közben *Lazarus* főkapitány énekel. A Hungáriában tartott lakoma után az ifjú pár Nizzába utazott.

— **Hrlapírók a háborúban.** Az angol hírlapírók történetének legizgalmasabbabb, de egyúttal legfájdalmasabb lapjait foglalja le a délafrikai háború. Nem volt erre a hadjáratra szükség, hogy az angol újságíró a harctéren hivatását többre becsüli életénél is. A háború kezdete óta nem kevesebb, mint hat újságíró esett hivatásának áldozatául Délafrikában. Az első a *Morning Post* levelezője volt, akinek a karját zúzta szét egy ágyugolyó és bár nyomban operálták, néhány nap múlva a szerencsétlen meghalt. Nemsokára azután még két kollégája követte a halálba. Január hónap utolsóelőtti hétfőjén *Ladysmith*ben meghalt a *Standard* levelezője *Robert Mitchell*, masnap kedden ugyanott *G. V. Stevens* a *Daily Mail* kiküldötte, tehetős és képzett fiatal zurnaliszta, aki már a görög-török háborúban és később *Kitchener* hadjárataiban szászor szembenézett a halállal. Szombaton újra a *Morning Post* egy munkatársát érte egy halálos golyó: *Alfréd Ferrand*-t, aki a múlt hó 6-án egy *Ladysmith* ellen intézett rohannál sebesült meg.

— **Zmeskál Zoltán meséje.** *Horowitz* alsó-kubini főrabbi táviratilag annak kijelentésére kért fel bennünket, hogy a Zmeskál képviselővel rituális gyilkosság lehetőségeiről szót nem beszél és meg van róla győződve, hogy nemesztói és tudossini karjais nem tehetők soha olyan kijelentést, aminőt Zmeskál egyiküknek tulajdonított.

— **Megrendszabályozott püspökök.** Távirataink már szóltak arról, hogy a francia kormány megvonta feltesztüket azokról a püspökökről, akik tüntettek az elítélt assumpcionisták mellett. A levél, amelyben ezt *Waldeck-Rousseau* miniszterelnök tudatja a megrendszabályozott főpapokkal, így hangzik:

Püspök ur! Ön az assumpcionisták elitélése következtében a rend főnökeinek levelet írt, amely magban viseli a törvényes ítélet ellen való nyílt tiltakozás karakterét. Egyáltalában nem engedhető meg, hogy püspökök, akiknek az ország törvényeinek való engedelmeségben jó példával kellene elűljárniok, ily módon tüntessenek. Ennélfogva van szerencsém önt arról értesíteni, hogy az állampénztárt utasítottam, hogy minden önnek szóló utalvány kifizetését függeszesse föl. Megkértem a külügyminiszter urat, hogy érrol a határozatról diplomáciai úton értesítse a szentszéket. Fogadja mély tiszteletem kifejezését.

Waldeck-Rousseau.

— **Egy bíróválasztás epológusa.** Priszka községben közelebről bíróválasztás történt, mely szenzációs lefolyásánál fogva az egész községet még ma is izgalomban tartja. A régi bíró nem sok népszerűségnek örvendett a községbeliek előtt s elhatározták, hogy a kisbíró választják meg helyette. A volt bíró, mikor megtudta az ellene indított mozgalmat, bosszút forralt magában s néhány társát felbérelte a kisbíró ellen. Az utolsó pillanatban a felbérelt emberek azonban cserben hagyták s így a bíróválasztás minden komolyabb következmények nélkül látszott lefolyni. De a felbőszült és időközben bepálinkázott ember nem nyugodott meg a dolgban, hanem elment a községházára s éppen mikor tudatták a községbeliekkel, hogy a kisbíró választották meg községi bíróvá, oda rohant vetélytársához s egy hatalmas késdőléssel leszúrta. Az új községi bíró azonnal szörnyen halt, míg a gyilkost a csendőroök letartóztatták.

— **Öngyilkos katona.** A katonai öngyilkosságok száma szaporította a szerény *Szöke* József, aki a múlt éjszaka a kassai kaszárnyában agyonlőtte magát. A közös hadseregben szolgált október óta s alkalmasint a katonai életet nem tudta elviselni, hogy erőszakos kézzel kereste a halált.

— **Olaszország remekei.** Rendkívül értékes és becses diszmunka hagyja el legközelebb a sajtót. *Olaszország és remekei* a címe ennek a munkának, amely *Olaszország* és az olaszok műkincseinek mintegy 2000 fénykép-gyűjteményét tartalmazza. Ennek a remek műnek a prospektusát vasárnap számunk kiegészítésében kapták előfizetőink. Aki ismeri *Olaszország*nak műkincseiben való gazdagságát, az meg tudja érteni, hogy milyen nagy és gyönyörű anyagot fog felülni ez a munka, a melynek párja még nem jelent meg magyar nyelven. Aki pedig nem jutott még el *Olaszország* kéke ege alá, hogy személyesen ismerje meg a természet szépségeit, a nagy, monumentális alkotásokat s azt a tömörkedő műkincset, amelyben *Olaszország* bővelkedik; annak kiváló alkalom ennek a műnek a megjelenése mindezek megismerésére. Az olasz festészet, építészet és szobrászat a legkifejlettebb a világon s az olasz iskola szolgált mintaképpül más nemzetek művészetének s ime ezeket az alkotásokat mind együtt találjuk most abban a remek munkában, amely szinte nélkülözhetetlen lesz a művészetek különböző ágának tanulmányozásánál. A pompás és tiszta fényképfelvételek magyarázó szöveg kíséri *Boross* Vilmos jeles tollából, aki alapos ismerője *Olaszország* tájainak, népei és műkincseinek. A gyönyörű diszmunka hosszukás, negyedrét formában, 30 füzeten jelenik meg s egy-egy füzet ára egy korona és husz fillér. Előfizetéseket, megrendeléseket elfogad a *Budapesti Napló* kiadóhivatala. Előfizetési ára: 8 füzetre 7 korona 20 fillér, 12 füzetre 14 korona 40 fillér, 18 füzetre 21 korona 60 fillér és 30 füzetre 36 korona.

— **Gyanus halál.** *Csémé* Viktória békei születésű 25 éves cseledeányt néhány nappal ezelőtt az óriás-utca 7. szám alatt lévő lakásán halva találták. Mivel a leány a hazeliek előtt többször emlegette, hogy boldogtalan szerelme miatt öngyilkossá lesz, holttestét a törvényszéki orvostani intézetbe vitték, ahol felboncolták. A boncolás nem vezetett pozitív eredményre, mert szervi szivbajt is konstataáltak, de a mérgezésnek is nyomára akadtak. Ezért a belső részeket átküldték az országos vegyvizsgálati intézetbe, hogy kiderítsék, vajjon tényleg megmérgezte-e magát.

— **Vasuti karambol.** *Konstantinápolyból* telegrafálják: Tegnapelőtt este fél 9 órákor a buschtiehradi vasut két vegyes vonata *Krima-Neudorf* állomáson a sűrű ködben összeütközött. Két kocsi összeütközött és néhány más teherkocsi a mozdonyokkal együtt többé-kevésbé megsérült. Egy gőzmozdony és öt teherkocsi kisklott, annak következtében a vágány *Weipert* és *Reitzenhain* felé megrongálódott, úgy, hogy a forgalom megakadt. Más baj nem történt.

— **Elgázolások.** Említettük, hogy a budapest-szentlőrinci helyiérdekű vasut egyik vonata esütőre-

kön késő este elgázolt egy ismeretlen munkás ember, aki halva maradt a sínekben. A szerencsétlen ember holttestét beszállították a törvényszéki orvos-tanár intézetbe, ahol megállapították, hogy Magyar László 29 éves napszámmal azonos. Dr. Aylay egyetem tanár, törvényszéki orvoszakértő és dr. Minich tanársegéd ma délelőtt boncolták fel. Ugyancsak ma boncolták fel a vizsgálóbíró rendeletére Ferenczi János vasuti munkás holttestét, akit tegnap reggel a Hungária-köruton gázolt el a vasut.

(x) **Akácia-poudre**, fehér, rózsá, vagy krém színben 1 korona. Akácia-arkréme 2 korona. Akácia-szappan 1 korona. E kiváló arczszépítő és tisztító készítmények törvényesen vannak védve. Kaphatók a gyógyszerárakban. Főraktár: Kriegner Gy. gyógyszer-tára Budapest, Kálvintér.

Apróságok Schvarcz Gyuláról.

Budapest, február 4.

Fiatal korunkban benső barátság fűzött egymáshoz. Együtt koptattuk a piaristák ódon épületének lépcsőit s (antermeinek padjait. A hetedik osztályt frekváltuk, de azért nagy vala a különbség közte és mi közöttünk, mert ő perfect volt a görög nyelvben, mi pedig annyit értettünk hozzá, mint az a bizonyos hajdu a harangöntéshez. Sőt nemcsak perfect volt benne, de folyékonyan beszélt is, úgy, hogy néha magát *Szepessyt*, a görög nyelv professzorát, szinte zavarba ejtette, ahogy elkezdett vele ó-görögül beszélni. Persze, mi még a legegyszerűbb penzumokkal sem tudtunk megbirkózni.

Egy ízben, mikor már vért izdadtam kinomban, egy cédulára azt írtam neki, hogy — ha istent ismer — segítsen rajtam s ezt a cédulát, a pad alatt, hozzá juttattam. De ő nem ismert istent, csak görög isteneket s a cédulám hátára ezt írta:

„Ugy-e, X-né bájaiban tudsz gyönyörködni, de a fenséges görög nyelvben nem? Semmitem kapsz tőlem.“ (Ezt a cédulát még most is őrzöm az irataim között.)

Ez az X-né pedig, akire Gyula barátom hívatkozott, az akkori Nemzeti Színház egyik ünnepelt színésznője volt, akiért, igaz ugyan, hogy taekómódra rajongtam, de akivel mindössze is csak egyszer táncoltam a régi „Lloyd“-épület bálj terében.

Hogy micsoda bálmulatos memóriája volt Schvarcz Gyulának: az elképzelhetetlen. Egyszer meglátogattam őt szép-utcai lakásán, hol nekigyürkőzve falta az ő kedvence auktoriat. Próbára akartam tenni emlékezőtehetségét, amelyről mesés dolgokat hallottam. Elvettem előle a könyvet s találomra felnyitottam.

— Te, Gyula — szoltam hozzá — meg tudnád-e mondani, hogy melyik oldal hányadik sora ez?

S ezzel felolvastam előtte egy sor görögöt. (Ennyit mégis tudtam.) Ő pedig, tévova nélkül, pontosan megmondta a helyet. Beleszédültem s azt proponáltam neki, hogy gyérünk ki a szabad levegőre, mert meg fog bolondulni. Félkelt s úgy, ahogy volt, elindult velem. Kabát nélkül, hajdonfővel. Én csak néztem. Vajjon nem veszi-e észre — gondoltam magamban — hogy nincs felöltözöködve? Nem vette észre. Akkor is *Thukydidész*, vagy mimáséfféle foroghatott a fejében.

Az utóira érve: a Kammon előtt ülő vendégek elkezdtek illetlenül kacagni.

— Min nevetnek ezek? — kérde tőlem Schvarcz Gyula.

— Nyilván a pongyola ütözeteden — feleltem neki.

Végig nézett magán, a fejébe kapott s csak akkor vette észre, mily fogyatékos a kosztümje. Gyorsan sarkon fordult s hazasietett, hogy felöltözködjék.

Egy kövér terciát is kaptam egyszer miatta a latin nyelvből.

Ez meg úgy esett, hogy Gyula barátom Angliába készült. Nagy szó volt ez még akkor. Én egy aláírási ívet köröttem a fiuk között, amelyben ékezen kifejtettem, hogy a mi kedves barátunk, aki anynyiszor kiségitett már minket az antik nyelvek kátyuiból, hosszabb időre eltávozik körünkől, keresztülvitorlázik a csatornán s ha a vihar elő találja kapni: könnyen megeshetik, hogy hajótörést szenved s valamelyik cápa gyomrába kerül. Hogy tehát mégis legyen róla valami emlékün: leltografizotafotom őt s erre gyűjtök aláírást. Persze, mindenki örömet írt alá s Schvarcz Gyula képmását takarosan köre rajzolta a testvérbarátunk, ki nemcsak népszerű poéta volt, hanem számtatóvó piktor is.

A szétosztás nagy napja felvirradt. Első sorban tanárainkat akartuk meglepni a díszes képpel s már előre örültünk, hogy — az ünnepély öröme — tán a leckeórát is elengedik nekünk s mi hazamehetünk. Elsőnek az öreg *Cserbay* lépett a terembe, a latin nyelv professzora, a kinek hófehér haja s

tótos kiejtése volt. Az arckép már ott feküdt a katedráján. *Cserbay* a kezébe vette, megpillantotta rajta a rajzoló manupropriáját s nyilván nem ügyelve a keresztmetszetre: azt hitte, hogy én készítettem. Arca felderült s így szöla hozzám:

— Nu, maga illen szíp kipeket izs szokot pingalni? Hat lassuk, mit tud a — *Horatiusbul*?

Mint ha a ménkő csapot volna le küzelemben. Megrendültem a hálállanság ez égbekiáltó példáján, de azért, fejemet lesütve, hallgattam. A leckéro — természetesen — nem voltam elkészülve s *Cserbay* gyönyörűtassan jegyezte be jegyzőkönyvébe — a terciát.

A nyári szünidőt Schvarcz Gyula nagybátyja (ha jól emlékszem: *Horhy*) fehérmegeyi birtokán szokta volt eltölteni.

Egyszer az a bolondos gondolata támadt, hogy csináltam a bognárral egy kis kocsi s elejébe fog *négy felkantározott kuvaszt*. Midőn a „fogat“ elkészült: beleült a primitív kocsi, egy kanna hideg vizet helyezett el maga mellé s a kutyákat elkezdte vizipuskával feskendezni. A kuvaszok erre vesztül nekiriadomadtak s addig futottak, amíg csak valami árokba nem fordult az egész alkalmatlanság — Schvarcz Gyulával együtt.

Róla is el lehetett mondani:

Könyvet írt a bölesegről
S hajna!
Ilyen apró dörösekék
Gyakran estek rajta.

Dr. Balogh Tihamér.

SZÍNHÁZ, ZENE.

** **Hírek a Nemzeti Színházból.** Szerdán, 7-én Kislalud emlékezte alkalmából Berezik *Himfi dalait* adták: délután 2 1/2 órákor a középiskolai tanulóijságnak rendezendő előadásul Kislalud Károly *Családok* című vígjátéka kerül színre, a főszerepeket *Vizvári, Mihályfi, Náday, Horváth, Szigeti, Ujházi, Szacsavay, Maróthy, Nagy Ibolya* és *Rákosi* játszzák. Ezt az előadást megismétlik vasárnap, 11-én délután 2 1/2 órákor, általános bérlet-szünetben, leszállított helyárrakkal. — Sudermann *Keresztelő János* című szomorujátéka, pénteken, 9-ikén kerül először színre *Fárady Antal* fordításában. A darabhoz az igazgatóság egészen új és korhű jelmezeket és díszleteket készített. A nagyszabású művet a következő szereposztásban adják: *Herodes Antipas* — *Ivánfi, Herodias* — *Jászai Selome* — *P. Márkus E., Vitellius* — *Gyenes, Marcellus* — *Náday B. Herodes* — *Hetényi, Gabalos* — *Zilahy, Jakab* — *Mészáros, János* a keresztelő — *Somló, Jozsafid* — *Horváth, Amarja* — *Mihályfi, Manasse* — *Dezso, Miran* — *Maróthy, Abi* — *Keczeri, Maccha* — *Ligethy, Methusalimeth* — *Boer H. Amasai* — *Bercsényi, Eliakim* — *Gabányi, Hachmoni* — *Faludi, Sir* on a galilei — *Csaszvay, első galilei* — *Ujházi, második galilei* — *Latabár, egy beteg* — *Császár, Hadidja* — *Nagy Ibolya*. A darabot szombaton, 10-én és vasárnapon, 11-én (általános bérlet-szünetben) megismétlik. 10-án Pailleron *Ahol utakoznak* című vígjátékát részben új szereposztással adják, amennyiben Susanne szerepét *Ligeti Juliska*, Ceran grófnő *Helvey*, Raymond *Molnár Rózi*, Bella *Császár Imre* fogja játszani, valamennyien ez alkalommal először. A többi szerepek változatlanul megmaradnak eddigi személyesítők kezében. A *Várszínházban* 10-ikén kivételesen nem tartanak előadást, mert ezután lesz „Keresztelő János“ 2 ik előadása a Nemzeti Színházban, amely darabban az egész férfiszemélyzet el van foglalva. Ezekből a Várszínházban *kedden* 6-án és *csütörtökön* 8-án lesz előadás, amire az igazgatóság felhívja a bérlo s színházlátogató közönség figyelmét.

** **Kamara-hangverseny.** P. Bartolucci Viktória operanékeső és Szendy Árpád zongoraművész közreműködésével rendezte ma a Grünfeld-Bürger kvartett utolsóelőtti hangversenyét. A közönség zajos tetszésnyilvánításával honorálta a műsor első számát, Volkmann vonónegyességet (E-moll), amelyet *Grünfeld, Riedl, Berkovits* és *Bürger* urak harmonikusán adtak elő. P. Bartolucci Viktória nagy hatást ért el Massenét Jálával és *Kern Aurél* finom Revicky-dalsíval. A két dal udonság volt, a szezon legértékesebb udonságainak egyike; Reviczky melankóliáját *Kern Aurél* poétailek megértette. *Szendy Árpád* zongoraművész, a zeneakadémia tanára Schumann zongora-ötösét (Es-dur) brilliáns technikával és művészi fölfogással adta elő, játéka a legfinomabb Schumann-interpretáció volt. A közönség lelkesen megtapsolta a fiatal művészt.

** **Zenésziati matiné** volt ma délelőtt 11 órákor *Siposs Antal* kecskeméti-utcai magánzenekademiájában, nagyszámu és előkelő közönség jelenlétében. A növendékek nagy készütséget tanusítottak, amit a publikum sok tapsal ismert el. A matiné végzetével *Siposs Antal* igazgató ült a zongorához s élénk tetszés mellett játszotta el legújabb szerzeményeit.

** **Gazsi Mariska a vidéken.** *Gazsi Mariska*, a *Népszínház* kedvelt naivája, több vidéki igazgatótól kapott ajánlatot vendégzereplésre. A közel jövőben *Szabadkán* és *Győrött* fog fellépni a *Gyurkovics lányok*, *Vátiunk el* és *Falu rossza* című darabokban.

** **A Mészáros pályázat.** A néhai dr. *Mészáros* Károly adományából 1899. április hó 1-én hirdett két rendbeli pályázat határideje lejárt.

A versekben írt irodalmi becsül egész estét beöltözött történelmi színműre beérkezett 3 mű. Hungaria (Az igazságnak győzni kell.) Hűség és szerelem (Ars amandi.) Zrinyi Ilona (Sors bona, nihil aliud.)

Az egész estét betöltő társadalmi színműre beérkezett összesen 33 mű. Anyakönyvezetők jegyző (A való felelem), Mindennapi történet (Szabadságbóljóság), Tévesztett utak (Nemo quam sibi...), Bűnös vagy ártatlan (Ki Isteben bízik...), Hazugságok (That is the question), Vetélytársak (Tally ho), Carmen története (Mindent a Csakért), Rosz nevelés (Igaz, amit írtam). Etolka (Azak az félt...), Az emigráns leánya (Mint látom), Hazugságok (Élni siet), Vezekél (A sors), Visszatérés (Csak a szegénynek), Két szerelem (Véremmel írtam), Két asszony (Durato et...) A társadalom (Modern dráma), Szomorú lelkek (A művészt örök), Vetélytársak (Hitte, hogy joga van), Rozsdás cimerek (Mindem eladó), Hallali (Moriuri te), Forgách Zsuzsanna (Si taucisses), Miria (Szuró tövissel), Szent hazugság (Társadalom), A pénz átka (A pénz olyan...), Hullások (Bizony csak mi...), Alarc (Alarc), Egyenlőség (Me doctorum), A tévutak áldozatai (Tiszteletj atyádat), Az örökösök (Az élet a legjobb), A becsületlenség (A kezdet rendesen...), Hozomány (Még a napnak...), Klára (A nő a hangulat) és Legúrágabb gyöngy (Nem ezzel...).

A pályadíjak — egyenkint 2000 korona, — csakis oly műveknek fognak kiadatni, melyeket a bírálóbizottságok a Nemzeti Színház színpadán sikerrel előadhatónak ítélnék. A pályázatok eredményét 1900 október hó 1-én fogják kihirdetni.

** **Az első magyar évad Temesvárott.** *Temesvárról* írják lapunknak: Derékán vagyunk az első, kizárólag magyar színi évadunk. Más években ilyenkor már a német színházat ültötte fel sátorát színházunkban és *Krecsányi* társulata Pozsonyban hirdette a magyar szót. Közönségünk sokáig fagyos közönségyel viseltetett *Makó Lajos* színtársulata iránt, de ez a hidegség nem annyira a magyar színházra, mint inkább a társulatnak szót, mert a temesvári közönség felette konzervatív és annyira megszokta *Krecsányi* társulatát, akik egy egész évtizeden át derékasan betöltötték hazafiás missziójukat e nemzetiségileg annyira exponált határszéli városban, hogy csak nehezen tudott fölmelegedni az új társulat iránt. Hála, *Makó* derék művész-gárdájának immár sikerült megnyerni a közönség rokonszenvét és január eleje óta többnyire jól látogatott, részben zsufolt házak előtt folynak az előadások, *Szulamit*-öt immár hatszor adták mindig telh ház előtt. *Niss Halton* két, *Ujházi Ede* négy estén át vonzott zsufolt házat. Kiváló érdeklődéssel néz eleje a közönség *Ábrányi-Wein* Margit vendégjátékának. A helyi lapok első híre máris sok előjegyzést történt beelőp jegyekre és vidékesek is sokan készülnek beránulni az épp oly érdekesnek, mint élvezetesnek ígérkező vendégzereplésre, amely előreláthatólag egyik jelentős eseménye lesz a mi színházi évadunknak.

** **Hírek a Vigaszínházból.** *Rákosi* és *Guthi Napoleon* *Ücsém* című bohózatát óriási sikerére való tekintettel, e hétnek is minden napjára előadásra tűzte ki a *Vigaszínház* igazgatósága. Ugy amint az eddigi előadások, zsufolt házak előtt folytak le, a jövő hétre szóló tömeges előjegyzésekből is arra lehet következtetni, hogy a kacagató bohózat még sokáig fogja ébren tartani a közönség rendkívüli érdeklődését. Csütörtökön délután három órákor rendkívülien mérsékelt helyárrak mellett huszonharmadszor a *Többsincs királyi* című látványos, zenés tündérrage kerül színre. A serdülő ifjúság népszerű darabja nemcsakára eléri az első jubileumot, amely tekintettel arra, hogy a tündérmese hat héttel ezelőt került bemutatásra, *Benedek* darabjának nagy és tartós sikerét bizonyítja. — Vasárnap, február 11-én délután háromkor a *Vigaszínház* kedvelt műsordarabja, a *Mozgó fényképek* című kacagató bohózat, hosszabb pihentetés után ismét színre kerül a Lyonból beérkezett új kinematográfikus képekkel, mérsékelt helyárrak mellett.

A *Vigaszínház Résztvevőtársaság* t. részvényesei elővételi jogukat, elővételi díj fizetése nélkül folyó hó 10-edikének déli 1 órájig gyakorolhatják. A t. bérloők bérlet helyeiket kiválthatják folyó hó 10-edikének déli 1 órájig, elővételi díj nélkül, a megállapított főlemlt helyárrakon a *Vigaszínház* jegyárusító pénztáránál.

** **Újdonság az Opera Comiqueban.** *Charpentier* Gusztávnak első dalművét tegnap hozták színre a párisi Opera Comiqueban. A *Luzs* című dalműhöz a zeneszerző maga írta a szöveget is, amelynek cselekménye a modern Paris milieujében, a munkások külvárosában és a Montmartreon játszódik le. Nagyon érdekes, hogy a dalművet a színlapok négy felvonásos zenei regénynek nevezik. Az új operát a közönség nagy lelkesedéssel fogadta, amelyben azonban a nagyszerű dekorációnak is nagy része van. Az operának egyébként az a célja is van, hogy a kiállítási vendégek zenekíséret mellett bámulhassák Páris titkait.

** **Üresen maradt színház.** *Dezso* írják nekünk: A Szolnok-Doboka vármegye tulajdonában lévő *deési Nemzeti Színház*, amelyet baró Banffy Dezso volt főispán alapított, a télen és egész tavaszon zárva maradt, mert a hirdett pályázatra elfogadható pá-

lyázó színtársulat nem jelentkezett. A Deés és vidéke színházlatogató közönségének igényeit a kis állandó színház annyira fejlesztette és fokozta, hogy kisebb szervezetlen színtársulatok, a közönség igényeit ki sem elégíthették. A múlt években *Makó* volt a közönség kedvence s őt előrendű társulatával Deés és vidékének műpartoló közönsége most is szívesen látta.

Berczik felelevenített népszínműve. A Népszínházban esütörtökön *Berczik* Árpád régi népszínművét, az *Igmándi kispapot* elevenítik föl, a két női főszerepben *Blaha* Lujza asszonnyal és *Hegyi* Arankával.

Matiné Miskolcon. *Várady* Antal budapesti zongoraművész tegnap délelőtt Miskolcon ténylesen sikerült matiné-t adott meghívott előkelő közönség jelenlétében. *Chopin*, *Liszt* s *Rubinstein* műveit adta elő oly briliánsan, hogy a tapsvihár meg nem szűnt, míg a műsort a *Walkür* parafraízálal meg nem oldotta. A jeles művész *Thék*-féle hangverseny-zongorát használta, amelynek szép hangja feltűnést okozott.

Hírek a Magyar Színházról. A Magyar Színház most *Lukácsy* Sándornak *Csárda virága* című népszínművére készül, amelynek fő női szerepét *Komáromi* Mariska fogja játszani. — A *New York szépe* című operett, amely telt házakat csinál, hétfő kivételével a jövő hét egész műsorát betölti.

A rendőrtisztviselők hangversenye. A Vigadó termeiben e hó 12-én rendezendő rendőri művészestély műsorában változás történt, amennyiben a *Hubby-Popper* vonós-négyes helyett, mely akkor másutt van elfoglalva, a Grünfeld-Bürger-négyes társulat működik közre. A társulat többek között *Raff*-nak *Szép molnárné* című négyesét is előadja, amelynek előadásával legutóbb oly feltűnést kellett. Érdekes száma lesz a hangversenynek az *Opera* művészei által előadandó *harsona* (puzon) négyes, mely ily szépséglátásban hangversenyeken alig hallható. A részletes műsort a napokban teszük közzé.

A kitüntetett Sorma. *Sorma* Ágnes, a berliniek drámai művésznője, aki legutóbb nagy dícsőséget szerzett párisi vendégszerelésével a német színművészetnek, egyre-másra érik most a kitüntetések a német udvarok részéről. A württembergi király a napokban *Stuttgart*-ban, *Nóra* előadása után, a művészt és tudomány körül szerzett érdemek jutalmazására alapiotti nagy aranyéremmel tüntette ki a művésznőt. Előtte való este pedig *Karlsruhe*-ban való bucsufelépése alkalmával a *badeni* nagyhercegtől kapta meg a nagy aranyérmét.

A VII-ik filharmoniai hangverseny. A budapesti filharmonikusok február hetedikéi hangversenyének két női vendége is lesz. *Kleeberg* Klórida zongoraművésznő, kit művészi körökben „zongora tündér”-nek neveztek el, *Saint Saëns* IV. zongora versenyt fogja játszani és *Petersen* Margit, kopenhági énekesnő *Schytte* „Horo” című drámai ének jelenetét énekl. Azonkívül két zenekar ujdonságot ugymin *Rieger* Alfréd „Szereánd”-ját és *Sgambati* d-dur szimfóniáját adja elő a zenekar *Erkel* Sándor vezénylete alatt. Jegyek kaphatók Méry B. zeneműkereskedésben (Dorottya-utca 7.)

Varney új operettje. A párisi *Cluny*-színház legutóbbi ujdonsága, amelyről röviden már megemlékeztünk, *Varneynek Tylda völgyéne* (Le fiancé de Tylda) című operettje volt, amelynek óriási volt a sikere. Az operett szövegkönyve, *Cottens* és *Charvay* munkája, mintegy folytatása az *Oftembach Párisi élet* című operettjének, amennyiben az operett hősnőjének, *Tylda* kisasszonynak, a völgyéne unokaöccse annak a *Gondremark* bárónak, aki a *Párisi élet*ben olyan mulatságos szerepet játszik. Ottó, ez a völgyéne neve, a báró leányával jegyezte el magát. A famózus vén báró abban a véleményben van, hogy a völgyéneket, mielőtt megkösnölné, előbb ki kell tombolnia magát és ebből a célból el akarja küldeni Párisba. A kis menyasszony ellenzi a tervet. A völgyéne azonban mégis elmegy, de csak — álmában. Ez után az előjáték után kezdődik az álam. Ottó egy vén tudós, *Glóbulus* kíséretében megérkezik Párisban s a *Quartier-latin*-beli fogadóban szállnak meg, amelyben kikapós életű grizettek laknak. A völgyéneket tetszik a mulatók élet, de nem tudja, hogy a menyasszonya követte Párisba, hogy megőrizze a modern *Babel* kísértésének közepette. *Galipard* festő udvarolgatni kezd *Tylda* kisasszonynak, de amikor megtudja, hogy a kis menyasszony mi járban van, lemond az udvarlásról s barátilag mindenben a kezére jár szeretett Ottója megmentésében. Sok izgalmas kaland után a völgyéne végre fölébred és boldog, hogy mindez csak álam volt, ami nem éppen egyszerű dolog a színpadon. *Varney* zenéjéről a legelismertebben nyilatkozik a párisi kritika. Vagy hisz szám van az operetben s csaknem valamennyinek gyűjtő hatása van.

Lucca Paulina férje. *Lucca* Paulina, mint már említettük, most éppen rajta van, hogy kövesse a híres diváknak azt a szokását, hogy — többször szeretnek férjhez menni. *Forsten* Fülöp, a diva jövődéli férje, születésnéve néze Finn. 1853-ban született egy *Helsingfors*-hoz közel eső faluban és kilenc esztendővel fiatalabb *Lucca* Paulinánál, aki most ötvenhat esztendő. A korkülönbség tehát távolról sem olyan nagy köztük, mint az „örökifjú” *Patti* Adelina s a férje, báró *Cederström* közt, aki huszonhárom esztendő volt, mikor *Patti* nőül vette. *Forsten* különben operatársak voltak; miután *Helsingfors*-ban befejezte a gimnáziumot Párisba ment, ahol *Massenet* alatt a zenei tanulmányokra adta magát. 1883-tól 1887-ig a *stokholmi* udvari operának volt tenoristája. Jelenleg a bécsi *Zeneharántok Egyesületének* énektanára.

Bejane asszony összevagdalt kosztümjél. *Párisból* egy különös kannibalizmusról érkezik hír, amelyet *Bejane* asszony kosztümjein követtek el ismeretlen tettesek. A francia drámai hősnő a múlt héten tért vissza *Monte-Carloból*, ahol rövid ideig vendégszerepelt. A máhák kiesomagolásánál nagy meglepetéssel vette észre, hogy a *Madame Sans-Gêne* összes kosztümjei darabokra vannak vagdvalva. Ugyanílyen meglepetés érte, mikor a *Madame de la Valette* ruháit tartalmazó ládát bontotta ki. A két láda körülbelül harmincezer franknyi értéket képviselt. Ez az összeg persze elveszett, mert a két színmű kosztümjeit újra kell majd csináltatni. Hogy ki vágthatta össze a ruhákat, azt nem tudják. Valamelyik öltöztetőnőnek a bosszuját sejtik a dolgotban.

Vidéki színpadok. A kolozsvári *Nemzeti Színház*ban esütörtökön volt a bemutatás *Sebesi* Samu kolozsvári hírszínház *Bánhódos* című új népdramájának. A kolozsvári kritika szerint a darab tartalmas irodalmi alkotás, amely színszerűsége még becsesebbé tesz. A közönség állandó tetszéssel fogadta az előadást s a felvonások végén zajos tapsal hívta a szerzőt és szereplőket a lámpák elé.

A Telefon Hírmondó házi hangversenye. Ma este fél 9 órakor hangversenyt rendez a *Telefon Hírmondó* hangverseny-igazgatósága az előzetes közorokoztatására. A hangversenyen való közreműködésüket megígérték: *Kordán* Mariska és *König* Renée urnök, *Infán* Jenő, a Nemzeti Színház, *Stross* Árpád és *Várady* Sándor, a Magyar Királyi Operaház tagjai és *Toll* Janosi, a híres gondnoka-művész. A hangverseny után érdekes híreket olvastat fel a *Hírmondó* tíz óráig. Tíz órától pedig katonák és cigányzene lesz hallható a kagylókon.

Jászai Mari nyilatkozata.

Budapest, február 5.

Válaszul gróf *Keglevich* István nyilatkozatára, *Jászai* Mari asszony ma a következő sorok közlésére kért föl bennünket:

Nem szeretem az amazont! Egy jobbra-balra vagdalkozó asszony nem szép! De ami nekem táj, azért nem sikolthat a szomszédom. Ha hallgatom, akkor a nagyméltóságú intendáns ur elhítheti a közönségünkkel, hogy én a „Csupa jó” elől szököm meg a Nemzeti Színházból, melytől elválnom élethál-harc volt önmagammal.

Az intendáns ur azt bizonyítja, hogy igen sokat játszottam. Én nem számítottam ki hányat, de azt igenis, hogy hány szerepet. Ot vagy hat régi szerepemet verkliztem hat esztendő óta. Hogy pedig ezek, *Medea*, *Széchy* *Mária* stb. ma is műsorképesek, az nem az igazgatóság irántam való gyöngéd gondoskodásából ered.

Mikor pedig az intendáns urnak egy évi működése után, — mert addig egy szót sem szóltam neki új szerepért, — most az ősszel új darabokért kezdtem ostromolni, természetesen az ő tenorjával, hódolattal (első három levelemben), akkor ő erre azzal válaszolt, hogy *határozott parancsal* még a véletlenül kitűzött *Borkmant* is levétette a műsorról, nehogy véletlenül, látszólag is másnak az akarata vagy kívánságát teljesüljön a színháznál.

Mit remélhettem én ilyen vezetőtől?

Most a pénzkérdésre. Sem az intendáns ur részéről, sem enyimről, ez esetben a pénz nem határozott egy bakkfittyt sem. Én ugyanis, mikor elmentem innen, álmomban sem hittem, hogy ő redukálni szándékszik egy *negyedérel* a fizetésemet! Ami hallatlan eset a Nemzeti Színháznál, sem ő nagyméltósága nem gazzdálkodásból tette, hiszen annyira tudta, hogy ezt elfogadnom *képtelenség*, hogy *ugyanabban az órában*, melyben nekem ezt az ajánlatot az arcomba vágta, abban küldette el egy másik tragikának a főlészolítást, hogy szerződjék ide. Annyira nem számított „spórolni” rajtam az intendáns ur, hogy a főlészolított tragédia itteni nagy adósságainak „rendezését” is megkezdte. Ez a rendezés, kifizetés természetesen azért, hogy a megkárosult kollégák szívesen lássák utódomat. Ez megeafolthatatlan. Mindez hagyján! De redukált fizetésemben olyan kétezer forintos tételt veti be, amelynek kifizetése vagy visszatartása félévenként az intendáns ur kényétől-kedvétől függ. Ezzel azt akarta talán elérni, hogy minden félévben újra kegydíjért könyörögjek. Nem olyan anyagból vagyok, hogy ilyen ajánlatot vissza ne utasíthassak.

Hanem lássuk az ellentmondást az intendáns ur mai nyilatkozatában: Ha én annyit játszom, mint a legaktívabb színésznők, akkor milyen jog- és oknál fogva redukálja egy negyedével a fizetésemet? Eltekintve pedig a mennyiségtől, míg én *Medeát*, *Magdát* és *Stuart* *Máriát* játszom, addig *egész* színésznő, sőt *egész* tragédia vagyok és nem tűrhetek esorbát sem magamon. Kínált volna meg a gróf ur ilyen kényelmes kanapé-féle szerződéssel majd hatvan esztendő kormmban, akkor talán helyén leendett a redukálás és a kegydíj.

Jászai *Mari*, s. k.

MŰVÉSZET.

Lenbach-kiállítás a Műcsarnokban. A magyar képzőművészeti társulat *Lenbach* Ferenc nagynevű festőművész műveinek egy nagyobb gyűjteményét szándékozik a tavasszal bemutatni a közönségnek. *Lenbach*, akivel már folytak a tárgyalások a kiállítás ügyében, bizonyára készséggel fogja teljesíteni a társulat kérését. — Ugyancsak a *Műcsarnokban* nyitják meg március hó 3-án, a múlt évben elhunyt *Özveg* *Nándorné* grófnő hátrahagyott műveinek a kollektív kiállítását, melynek tiszt: jövedelme a művészi nyugdíjalap javára van számván. Az emberbaráti célra való tekintettel az igazgatóság erre a kiállításra a belépőjegyek árát 2 koronában állapította meg. A kiállítás rendkívül érdekesnek ígérkezik, mert az elhunyt művésznőnek körülbelül 150—180 művét fogja tartalmazni, melyek nem mindennapi talentumáról fognak tanuszkodni. A farsang előadói művek egyáltalán nem lesznek. Megemlíjük, hogy a grófnő végrendeletében 20.000 korona alapítványt tett a társulatnál művészi célokra.

A német császár arcképe. Az a hír járta, hogy a német császár a *Deutschland* nevű új hajó számára egy magyar művészzel, *Ferraris* Arthurral festeti meg arcképeit. Berlinből írják, hogy ez a hír téves, mert a *Deutschland* számára készülő császári ábrázatot *Noster* L. udvari festő festi.

TUDOMÁNY, IRODALOM.

Irodalmi Tájékoztató. *Róna* Béla ügyesen szerkesztett havi szemléjének most jelent meg februári száma. A gazdag és változatos közlemények között ott van többek között a *Vangel*-féle nagy képes természetrajzról, *Kabos* Ede, *Bársony* István, *Szabó* Endre, *Flammenin* és *Zola* könyveiről írottak. Az irodalom barátainak melegen ajánlunk a hasznos folyóiratot, mely *egész évre* 2 korona előfizetési áron a lap kiadóhivatalában VII., Jávor-utca 3-ik szám rendelhető meg.

Védekezés a jégverés ellen. *Raum* Oszkár, a meteorológiai intézet tisztviselője, akit *Darányi* Ignác földművelésügyi miniszter *Konkoly-Thege* Miklós ajánlatára Olaszországba tanulmányutra küldött ki, két terjedelmes füzetben adja közre a jégverés elleni védekezés terén elért eredményeket. Ismerteti a *Casale-Monferrato*-ban tartott első jégverés elleni védekező kongresszust, amelyen Olaszország legkiválóbb tudósai ismerték el a vihargyuk működésének nagy eredményeit. Különösen a szőlőgazdaság szempontjából igen fontos a jégverés elleni védekezés kérdése. Örvendetes tehát a földművelésügyi kormány-nak törekvése, hogy a külföldön már elért nagy sikereket a vihargyukkal nálunk is megvalósítani igyekszik.

A bűnvádi perrendtartás életbeléptetési, végrehajtási törvényeit, rendeleteit és utasításait dr. Szabolcs István magyarázza. A zsebkönyv két korona öten fillérért kapható.

Szombatos imádságok. *Hazi* Hugó, aki jóízű katoná-históriáival néhány esztendője nagy elismerést aratott, most komoly, tudományos munkával lépett a közönség elé. Kis füzetben összegyűjtötte a szombatosok eddigi ismeretlen imádságait és ezeket keretében a szombatosok mostani töredékéről érdekes dolgokat mond el. A munka, úgy látszik, csak egy része egy nagyobb monografának, mert a szerző közvetlen tapasztalat után jár tömörked érdekes és értékes adatot gyűjtött a szombatosokról. A *Szombatos imádságok* című füzet negyven fillérért kapható a szerzőnél. (Budapest, Vörösmarty-utca 75.)

Az építési válság haszna. *Lord* *Albert* műépítész nemrég felolvasást tartott e címen az Országos Ipargyűlésletben. Annak idején mi is megemlékeztünk erről és vázoltuk a gondolatmenetet, amelyet *Lord* *Albert* követett. A felolvasás most mintegy három ivnyi rőpirat alakjában is megjelent *Grill* *Károly* kiadásában és valamennyi hazai könyvkereskedésben kapható. Ára öten fillér.

Anyósok könyve. Ily című adomagyűjtő-ményre hirdet előfizetést *Siriszaka* *Andor*, *Bogdásán*. Mint előfizetési felhívása mondja, a könyv „illusztrált, humorisztikus-szatirikus mű” lesz. Ugyancsak az előzetési felhívásból tudjuk meg, hogy a szerző mennyiben szerzője a könyvnek. Annyiban, amennyiben a címlap így szól:

Irta, nyírta, összeállította, gyűjtötte, fogalmazta, szerkesztette, előléta, másolta, kapta, kérte, rendelte, vette, szedte, csepte, lopta, találta, kifundálta, ellette; szóval teljes egészéző gyártotta s a t. közönség gyönyörködtetésére kiadta: *Siriszaka* *Andor*.

Ára egyébként két korona.

Szabadunk magyar irodalma képekben. *Széchenyi* föllépésétől a kiegyezésig. *Irta* *Endrődi* *Sándor*. Ez a könyv a magyar irodalom tudománya elől férteltta azokat a korlatokat, amelyek az avatlatlanok előtt az utat mindeztől elzárták. A tudósok csodálkozva fogják látni, hogy *Endrődi* módszerrel teljesen elűt az övéiktől, de az igazság csak nyert általa. Kevesebb az adat e könyvben, mint az eddigi irodalomtörténetekben, de maga az író, mint művész és ember sokkal jobban kidomborodik elől-

fünk. Ahol a tudós fejtegetés csak fásasztana, ott könnyen segít túl bennünket egy-egy szellemes, de találó ötlet. Irodalomtörténet, amely gyönyörűkötvet és lebilincsel, mint a legérdekesebb regény, amely lelkesít, mint a leglángolóbb költemény, de a mellett igazságokra tanít, mint a legalaposabb értekezés. A díszes kiállítású, vászonba kötött könyv ára 6 korona.

○ **1899-iki törvények.** Jegyzetekkel és magyarázatokkal ellátva jelent meg Lampel Róbert kiadásában az 1899-iki törvények gyűjteménye. Hivatások, ügyvédek, bírák nagy hasznát vehetik ennek a könyvnek, amely 7 korona 20 fillérért kapható.

○ **Cukor- és söradótörvények.** Dr. Szokolai István jegyzetekkel és magyarázatokkal látta el a cukor- és söradótörvényeket. A zsebkönyv ára három korona, megjelent Lampel kiadásában.

○ **Magány.** Petri Arthur ilven cimmet adta ki verseit. Hangulatos, ügyes poemák, itt-ott kicsillan belőlük a tehetség. A kötet a szerzőnél (Kerepesi-ut 90. III.) két koronáért kapható.

○ **Nagy-Eritánia közköztudásügye.** A Népevelők Könyvtárának harmadik füzeté Somogyi Géza monográfiája Nagy-Britannia közköztudásügyéről. Az érdekes és értékes tanulmány ára egy korona, megjelent Lampel kiadásában.

FARSANG.

)(A Budai Izraelita Nőegylet bálja. A farsang egyik legsikerültebb mulatsága volt az, amely tegnap lezajlott a budai Vigadóban. A Budai Izraelita Nőegylet rendezte annyi lelkesedéssel és buzgalommal, hogy igazán a farsadhatatlan rendezőségnek köszönhető a bálnak nagy erkölcsi és anyagi sikere. A díszes hölgykoszorúból föl kell jegyeznünk a következő névsort:

Asszonyok: Horváth Lajosné, Sajó Aladárné, Lantenburg Lajosné, Granowitzné, Zinnermann Sándorné, Gersten Náthánné, özv. Aubert Péterné, Klein Aladárné, Engl Jónásné, Freund Odónné, ifj. Beck Adolfné, Engl Lajosné, Guttmané, Frank Mihályné, Grünwald Samuné, Prossnitzné, Havasi Sándorné, Bleyer Zsigmondné, Munz Luiza, Schimerling Mórné, Szegér Sándorné, Halmi Gézáné, Spitzer Albertné, Steiner Mórné, Schubert Edéné, Reich Józsefné, dr. Palócz Ignácné, Háhn Menyhértné, Steiner Mórné, Gömörly Maudoné, dr. Alexander Gyuláné, dr. Leopold Kornelné, dr. Molnár Mórné, Singer Gézáné, Buchwald Józsa, Wassermann Lipótné, Klein Miksáné, Wiederhofer Vilmosné, Wittel Mórné, Wertheimer Mórné, Appel Mórné, Goldfinger Jakabné, Seichner Miksáné, Mezei Jenőné, Izsák Jenőné, Feherné, dr. Klein Gyuláné, özvegy Varsányiné, Szekely Henriké, Goldmann Sándorné, Adler Sándorné, Lasz Samuné, Fleischmann Adolfné, Gondos Miksáné, Vasvári Mórné, Beck Lajosné, Erdensohn Gyuláné, Szűcs Károlyné, Rockenstein Sándorné, Wittmanné, Hamburger Mórné, Krausz Zsigáné, Rosenfeld Józsefné, Semler Sándorné, dr. Erényi Jenőné, dr. Láng Ignácné, Breier Mórné, dr. Németh Antalné, Randnitz Olga, dr. Kürthy Józsefné, Grün Laosné, Hubert Lipótné, Reisz Fanny, Töröz Bódogné, Gaiduschekné, Homonnai Gézáné, Steiner Adolfné, Laubneré, Epstein Jakabné, Finály Hugoné, Erdői Edéné, Reiner Józsefné, Braun Adolfné dr.-né, Kohory Gusztávné, Baron Sámuelné, Lukacs Vilmosné, Barta Gyözőné, Klein Józsefné, Ladányi Ignácné, Haacker Bertalané, Freund Henriké, Erdensohn Mórné, Strausz Mina, Schelisinger Melanie, Rott Ignácné, Dannenberg Miksáné, özv. Weisz Teréz, Weisz Adolfné, Gold Ignácné, Beck Oskárné, Rott Izidorné, Zilzer Ignácné, Bayk Mihályné, Szabolcsi Izidor dr.-né, Altmann Lipótné, Grünwald Samuné, Peisch Gyuláné, Gyarmatiné, Munkné, Mandl Salamonné, Schreier Józsefné.

Leányok: Wilhelm Adél, Szegér Mariska, Winkler Teréz, Kölbl Malvin, Steiner Sári, Schubert Olga, Reich Adél, Steiner Sarolta (Göddöllő), Blum Lenke (Léva), Winkler Sári, Kiss Mariska, Weisz Annuska, Ullmann Adél, Kovács Ella, Klein Mariska, Inger Ida, Bruker Jolán, Ernest Szidi (Érsekújvár), Klein Etel, Niederhofer Gizella, Appel Irma, Braun Regina, Tolnai Ilona, Elechner Ella, Varsanyi Iren, Widder Klára, Reichard Róza, Szobel Sarolta, Berkovics Róza, Klein Katalin, Szilágyi Olga (B.-Gyarmat), Steiner Margit, Schelisinger Stefania, Fleischman Irma, Gondos Emike, Gondos Rozsi, Grosz Frida, Fantó Fanni, Vasvári Margit, Keszthelyi Valéria, Dulcs Franciska, Goldner Janka, Engel Elza, Steinfeld Bella, Goldberg Eugénia, Schwarz Irén, Hegyi Eliz, Woz Aranka, Bleier Aranka, Krausz Paula, Krausz Gizella, Roth Hermin, Maunbach Iren, Grün Vilma, Krausz Irma, Hubert Eleonora, Reis Paula, Gaiduschek Erzi, Altmann Helén, Fleischmann Livia, Wasserman Paula (Miskolc), Steiner Helén, Hirt Elza, Bara Józsa és Juliska, Steiner Ella, Neu Irma, Szeidner Ilona, Schachtitz Rezsín, Gleichenner Irén, Holzer Gizella (Sárkeresztúr), Holzer Jozsefné (Sárkeresztúr), Grünwald Aranka, Schwarcz Kornel (Gyöngyös), Ladányi Janka, Ladányi Mariska, Freund Margit, Steiner Vilma, Erdensohn Cecel, Beitelheim Elza, Schelisinger Adrienne, Klein Gizella, Roth Ella, Schwarcz Ella, Schwarcz Gizella, Anspitz Mizike, Kotáry Paula, Forgach Lidia, Weisz Rezi, Stampfer Laura, Beer Elza, Seimbach Elza, Altmann Ilonka, Grünwald Regina, Müller Ella, Schreier Ilona, Landenburg Sarika, Kaufman Klára, Gerstein Regina, Boskovitz Irén, Frenki Riza, Weinberger Nelli, Weisz Margit, Novák Riza, Markovits Ágnes, Gutmann Janka, Diamant Róza, Diamant Szeren, Frank Aranka, Fischer Margit, Prossnitz Irén, Münz Sárka, Münz

Francha, Steiner Frida, Klein Rezi, Guttman nővérek, Weisz Eugenia, Deutsch Birta.

)(**Szeccsesszios álarcosbál.** A Magyar Gazdaszonyok Országos Egyesületének választmánya elhatározta, hogy szeccsesszios jelleggel ad a folyó hó 11-ikén, a Vigadó összes termeiben leány-árvaháza javára rendezendő elite álarcosbáljának. Népes és díszes felvonulással fogja megleveníteni a bált. Gróf Keglevich Arturné, Szokolai Kornelné, Grúz Albertné, Kállay Ferencné, Vajda Károlyné, Csakó Kálmáné és Szerényi Béláné urasszonyoknak lesznek tombola-asztalai. A választmányi hölgytagjai hetek óta rendkívül tevékenységet fejtenek ki az árvák álarcosbálja érdekében.

)(**A Malomhivatalnokok Egyesülete** február 17-ikén este kilenc órakor az Erzsébet-körút 27. szám alatt lévő helyiségében zártkörű jelmez-estét rendez.

SPORT.

* **Jubiläum.** A budapesti versenypályán 1875-ben honosult meg a totalizátor intézménye, amelyet Sárkány Janos Ferencel, a magyar lovaregyesület titkárával K. Császár Ferenc szervezett. Császár lett az új intézmény igazgatója, amelyet a lefolyt huszonöt esztendő alatt mintaszerű intézménnyé fejlesztett. Az igazgató negyedszázados működésének évfordulója alkalmából a totalizátor tisztviselői jubileumi ünnepélyt rendeznek Császár Ferenc tiszteletére. A jubileumi lakoma február 10-én este lesz az országos kaszinó külön termében.

* **Sporttrék.** A Sportélet jelenti: *Cyllene*, a kisbéri Bonavista híres ivadéka, csaknem példátlan népszerűségnek örvend az angol tenyésztkörökben. Fedezési listája, alighogy a versenyteréről visszavonult, dacára 3600 korona fedezési díjnak, 1900-ra és 1901-re egészen megtelt. Ez a legjobb omen Bonavistára, a híres kisbéri apalóra, amelynek elvesztését az angol tenyésztkörök csak most sajnálják igazán. — Chamberlain nevet adott egy német sportsman, Capt Joë, Delphos-Lady Cliffordtól származó csikójának — *Sobrit*, Szemerő Miklós háromévesét, olyan erősen fogadták a Derbyre, hogy osztaletka 33-ról 10-re esett le s így most már csak *Don José*, *Attila*, *Polonius* és *Fildus* szerepelnek előtte. — Az osztrák *Jockey-klub*, amely legújában nagy előszeretettel foglalkozik lóvásárlásokkal, *Triumph* után *Margitot* és *Theoret* is megvette gróf Apponyi Antaltól, aki most már versenyistállóját és ménesét is végleg felozlatta. *Polonius* utabban is fogadták Trisl stakesre, úgy, hogy most már 3½ a legnagyobb kínálat ellene.

TÖRVÉNYSZÉK.

§§ **Az első esküdtársai tárgyalás.** Régebben megirtuk már, hogy Budapesten az első esküdtársai tárgyalás kedden e hó 6-ikán lesz. Ezen a nevezetes tárgyaláson — mint a *Törvényszéki és Rendőri Újság* írja — *Zsitvay Leó* fog elnökölni, míg a vádat *Geguss Gusztáv* kir. főügyész helyettesek képviseli. A védő dr. *Back Illés* ügyvéd lesz. A vádlott *Golen József*, kinek bűnperében a vádirat így hangzik: „*Golen József*, 52 éves római katolikus vallású, lébnai származású budapesti gépfűtő, aki 1899. évi november hó 12-től november 17-ig előzetes letartóztatásban volt, azóta pedig vizsgálói fogságban van, a btk. 279. szakaszába ütköző szándékos emberölés büntette címén azzal vádolom, hogy 1899. évi november hó 12-ikén *Flavák Antal* nevű gépfűtő társát a Haggenmacher-féle malomban ölési szándékból, késsel mellbe szurta és ezzel annak halálát okozta.“ Az első esküdtársai tárgyaláson több vidéki törvényszéki elnök is jelen lesz; zamosan már be is jelentették eljövételüket. A vidéki városok között Kecskeméten lesz az első esküdtársai tárgyalás e hó 5-én.

§§ **A bűnügy vizsgálati iratok megtekintése** tárgyában a budapesti ügyvédi kamara a trairára a budapesti királyi büntető törvények elnöke a vizsgálóbírák meghallgatása után akképpen rendelkezett, hogy a védőügyvédek a vizsgálóbíróknál levő iratokat déli 12-1 óra közti időben tekinthetik meg és ugyanakkor tenetik meg náuk előterjesztéseiket. E beosztásnál az elnököt az a helyes célszerűség övezte, hogy az ügyvédek déli 12 óra a napi határ-időköz közt tennivalókat mar nagyobbrészt elvegezték s a vizsgálóbírák is az a napki kihallgatások javarészt már befejezték. Ezenkívül sürgős esetekben ezen az időponton kívül is értekezhetnek a védőügyvédek a vizsgálóbírákkal — A pestiudiki királyi törvényszék elnöke a fenti célra a delölötti 11—12 óra közti időközöt alapított meg.

§§ **Üzveg és kiskorú.** A kuria felülvizsgálói tanácsa *Szabó Albert* elnöklete alatt érdekes ügyben hozott határozatot a napokban. Arról volt szó, hogy üzveg *Sembery Imrénének* kiadható-e az a négyezer forintos évi élejáradék, melyet férje a belügyminisztérium jóváhagyásával kiskorú ifjabb *Sembery István* vagyonából biztosított. Az ipolyági járásbíró és az ipolyági törvényszék, mint felebezési bíróság az üzveg keresetének helyt adott és *Sántha Béla* gyámot elmarasztalta. A gyám azonban dr. *Dedinszky Béla* ügyvéd után felülvizsgálattal élt s arra kérte a

Kuriát, hogy számita be a követelesbe azokat a károkat, melyeket üzveg *Sembery Imrénének* okozott s vegye figyelembe a miniszterileg jóváhagyott okiratoknak érvénytelenségét. A kir. Kuria az alsóbíróságok ítéleteit feloldotta, a felebezési bíróságot újabb szabályszerű eljárásra utasította és kimondta, hogy a beszámításoknak helye van, s hogy a gyámnak joga van ahhoz is, hogy a követelés alapjául szolgáló okiratok érvényességét megtámadhassa.

§§ **Az ökörbőr.** *Floresku György* aradi földbirtokos négy százhatven marhabőrt küldött *Leitersdorfer Lipót* bizománysznak s nagyon a lelkére kötötte, hogy adja el, minél jobban. *Leitersdorfer* próbált is minden föle telhető, de mikor belátta, hogy a bőrdarabjáért 5 frt 90 krnál többet semmiképpen sem adnak, megírta a szomorú jelentést *Floresku György* urannak. *Floresku* erre azt írta az ügynöknek, hogy adja hát el a bőrt úgy, ahogy tudja. *Leitersdorfer* eladta a bőroket és annak rendje módja szerint elszámolt vele, de *Floresku* mégis bepörölte az ügynököt. A bíróságok azonban elutasították keresetével, mire *Floresku* dühében megfenyegette *Leitersdorfer*et, hogy pellengerre állítja, ha nem fizet neki hatszáz forintot. Ezért a fenyegetésért állt törvényt *Floresku* ur.

— Miért vesztette el a pörét? — kérdezte föle az elnök.

— Hát azért, mert az ügyvédem a helyett, hogy az én ügyemmel veszdött volna, Abbaziába utazott s valami kis irnokra biza a pörömet.

— Mindegy az, de most megeshetik magával, hogy becsukják.

— Bámom is én. De azért még sem adok 5 forintot egy ökörbőrt. Nem vagyok marha!

A törvényszék zsarolás vétségének kísérletét látta fennforogni s száz korona pénzbüntetésre ítélte a vádlottat.

— Éljen a törvényszéki elnök ur — mondta *Floresku* s nagy nyugalommal szurta le az ötvenest.

§§ **A szerelem — enyhítő körülmény.** A nagybecskereki törvényszék most vonta felelősségre *Czevikics Dobrivójt*, egy husz esztendős nyalka síhedert, mert megszöktette *Sztojkov* Lenkát. Az elnök megkérdezte a leányt:

— Szereléd ezt a legényt?

— Igenis — mondta szemlesütve a leány — már nagyon régen szeretem.

— Magad jószántából mentél vele?

— A magaméból.

A komoly bírák lelkében valami erős argumentum támadhatott, mert fölmentették a legényt csak azért, mert szerelte a szép Lenkát. Ez is a szerelem diadala.

TÁVIRATOK.

Prága, február 4. A mai polgármester-választás is eredmény nélkül végződött. A választás után tüntetések voltak *Podlipny* mellett és ellene. A Vencel-terén a rendőrség oszlatta szét a tüntetőket.

Frankfort (Kentucky), február 3. *Göbel*, a legutóbbi kormányzóválasztás demokrata jelöltje, akin mult hó 30-ikán merényletet követtek el, ma behalt sebébe.

Buenos-Ayres, február 3. Ma harminckett ember halt meg napszúrás következtében.

A háború.

London, február 4. A Renter-ügynökségnek jelentik Durbanból harmadiki kelettel: Egy benzszüött futár jelentése szerint a boerok január 31-én megtámadták N-Koutut, a zuluföldi kormányhivatal székhelyét. A boerok, akiknek ágyuk is voltak, megadásra kényszerítették a hivatalfőnököt, tisztikarával együtt.

London, január 4. A Renter-ügynökség jelenti Spearmanokból e hónap 3-ról: Az ellenség ma néhány dombról tüzelt a lovasított gyalogság több századára amelyek éppen felverítető utra indultak. Az angoloknak nem volt veszteségük. A burok folytatják a fűnek a *Mont Alice* bal oldalán való felvetését, hogy az angol előőrsoket megfigyelhessék.

A köztársaság és a jövő.

Páris, február 4. Saint-Mandéban a munkáskamarák ma este *Waldeck-Rousseau* miniszterelnök és *Millaud* kereskedelmi miniszter tiszteletére bankettet rendeztek. A lakomán a miniszterelnök beszédet mondott, amelyben diosérőleg nyilatkozott a munkáskamarák működéséről és rámutatott arra a szolidaritásra, amely ez intézmények fejlődése és a köztársaság művei között van. Azután kiemelte a miniszterelnök, milyen nehéz viszonyok között vette át a mostani kabinet a kormányhatalmat, mert meg kellett

védenie a köztársaságot örök ellenségei ellen. Aztán így folytatta beszédét:

— Még sok más próbát is kell kiállanunk, amelyekben az ország helyét a ravaszság fogja elfoglalni. Félelem nélkül nézhetünk szemükbe, mert a köztársaság, akármilyen kritikát gyakorolnak is felette, soha sem volt terméketlen és a demokrácia, amidőn átveszi az elért vívmányok inventáriumát, nem fogja megengedni, hogy fáradozásainak a díját elragadják tőle. Nem félünk a jövőtől, mert tudjuk, hogy a jövő a köztársaságé.

A miniszterelnök beszédét a jelenvoltak nagy lelkesedéssel fogadták.

A bányász-sztrájk.

Nürschan, február 4. A helyzet változatlan. Rendzavarás nem fordult elő. A munkások ma délután gyűlést tartottak, amelyen a békéltető bizottság kiküldötti beszámoltak a bizottság tegnapi tárgyalásáról. Arra a kérdésre, akarnak-e a munkások holnap munkába állni, a gyűlés nemmel válaszolt.

Kladno, február 4. A helyzet változatlan. A rendet sehol sem zavarták meg.

Brünn, február 4. Itt 5392 munkás sztrájkol. Tépítkez a sztrájkolóknak száma 1376. Elbocsátottak 853 munkást. Az „Ausritt“-ban dolgozó munkások védelmére katonaságot rendeltek ki. Tegnapi Neustatteln feloszlatott egy zártkörtű asszonygyűlést, mert a gyűlés rendezői nem feleltek meg a törvényes követelményeknek. A gyűlés rendezői ellen bünvádi feljelentést tettek. A falenkaui bányakerületben az utóbbi időben naponta átlag 99 vaggon köszönet bányásztak, amelyet a bányák részben saját üzemük fenntartására fordítottak. A sztrájkolóknak száma 4979.

KÖZGAZDASÁG.

Az Osztrák-Magyar Bank. A jegybank állása 1900. január hó 31-iken a következő volt: Bankjegyforgalom 1.325.050.000 K. (+16.756.000 K.); ércértékészlet 1.172.030.000 K. (+2.322.000 K.); váltótára 341.387.000 K. (-13.500.000 K.); lombard-üzlet: 49.725.000 K. (-1.009.900 K.); adómentes bankjegytartalék: 168.931.000 K. (-14.337.000 K.).

A bányászati jogellátások és díjak 1898. évi bevételei. Az állami számvételezőknek az 1898. évi zárószámadról szóló jelentése szerint a magyar korona országaiiban a „Bányászati“ című 1898. évi bevételek 16.095.068 forintot, a Jogellátások és díjak című pedig 25.674.033 forintot, összesen tehát 41.769.101 forintot tett, mely összeg az előirányzat szerint mutatózó bevételt mintegy 5 millióval, az 1897. évi eredményeket mintegy 2 1/2 millió forinttal, s az előző öt év bevételeinek átlagát mintegy 4.300.000 forinttal haladta meg, ami ezen bevételi ágazat fokozatos emelkedését szembeszökően tünteti fel.

A pesti hazai első takarékpénztár-egyesület ma délelőtt 10 órakor tartotta hatvanadik rendes közgyűlést Kékh István udvari tanácsos elnöklete alatt, a megyeháza dísztermében. Elnök megnyitván a közgyűlést, konstataulta a határozatképességét, s a jegyzőkönyv vezetésére Bíró Szigmond igazgatót kérte fel, annak hitelesítésére pedig Faschó Moys Sándort és Kostyál Ferencet. Az igazgatósági jelentésből kiemeljük a következőket:

A közgazdasági életnek több ágában, főképpen pedig a fővárosban beállt építőipari pangás nem érintette az egyesületet. A pénz általános megdrágulása azonban nem maradtott minden befolyás nélkül. Bár a tőkék előnyösebb elhelyezése jelentékenyen növelte a jövedelmet, de gátolag hatott azonban a betéti üzlet fejlődésére. Az éves forgalom 2.568.160.505 forintot tett, mely összegben a készpénzforgalom 1.188.829.529 forintot szerez. Az 1898. évi forgalom 2.601.027.172 ft, a készpénzforgalom pedig 1.768.843.487 ft volt. Az intézet betétforgalma a múlt évben is igen nagy volt. A takarékbetétek összes forgalma 180.607.640 ft-ra ugrott, amely összegből a betétekre 90.236.625 ft esik. A felek száma 336.323-ról 343.096-ra, a forgalomban levő betéti könyvecskék száma 83.549-ről 83.658-ra emelkedett.

Az 1899. évi tiszta nyereség 2.735.904 ft 8 kr. volt. Ebből a különféle jutalékok levonása s a tartalékalap dotálása után osztalékol minden részvény ut 425 forintjával 2.137.500 forintot fizetnek ki, míg a lenmaradt 309.908 forint ut számlára írják. A közgyűlés jótékony célra 30.000 forintot szavazott meg.

A felügyelő bizottság jelentésének felolvasása után két rendbeli felszólalás történt. Kérdést intéztek az igazgatósághoz az iránt, hogy mért rendezte be oly nagy költséggel a terézvárosi fiókot, miért nem részletezi a hivatalnokok 30.000 forintos jutalékát és hogy miért emelte fel csak az idén az osztalékol holott a múlt évi eredmény sokkal fényesebb. Hevesi Ödön igazgató felelt a kérdésekre, megnyugtatóan a közgyűlést. Kifejtette, hogy a múlt üzleti eredmény csak általános közgazdasági szempontból kedvezőbb és hogy mily nagy üzleti érdek a fióküzletek jó helyen való elhelyezése és azért helyezték mos-

tani helyére a terézvárosi fiókot, amely 10 év alatt nem fejlődött és mostani helyén igen jó eredményt ért el. A hivatalnokok jutalékának felosztása, épp úgy mint a fizetések megállapítása az igazgatóság ügykörébe tartozik.

Ez részvényes sokalta a kezelési költségeket, mire Hevesi igazgató kifejtette, hogy egy pénzügyi vezetés sincs oly kevés kezelési költség. A közgyűlés az igazgatóság jelentését, a válaszokat, valamint a felügyelő bizottság jelentését tudomásul vette és az igazgatóságnak és felügyelő bizottságnak a felmentvényt megadta. Ezután megejtették a választásokat. Az igazgatóságra beválasztottak: Beniczky Ferenc (ui), báró Dániel Ernő (ui), György Elek, Sigray Pál, Szerb György, Szitányi Üdön és Unger Lajos (ui), A felügyelő bizottságra: Dalmady Győző és dr. Kléh László. A választmányba: Bruckler Mihály, dr. Darányi Gyula és Stetina József. Végül Dániel László indítványára a közgyűlés köszönetet szavazott az igazgatóságnak és az egyesület tisztikarának.

Az ipari és gyári alkalmazottak betegségeseben való segélyezéséről szóló 1891. XIV. törvények módosítása tárgyában Hegedűs Sándor kereskedelmi miniszter a vidéki betegsegélyező pénztárak központi bizottságához rendeletet intézett, amelyben kijelenti, hogy a munkás betegsegélyező pénztárak helyzetét okvetlenül segíteni óhajtja. E célból az előkészítendő munkálatakat, — a vidéki kerületi pénztárak javaslataira való kiváló figyelemmel — már be is fejezte a miniszter és intézkedett, hogy a külföldi minták behatóan tanulmányoztassanak.

Szerkesztői üzenetek.

— Kéziratokat nem adunk vissza. —

Törekvő. 1. Önkéntesi szolgálatra jogosító vizsgát a hadtestparancsnokságnál kell letenni s kérvényét oda kell címeznie. 2. Hozassa meg magának bármely könyvkereskedés útján az *Ablegung der Cadettenprüfung, ohne Absolvierung einer Mittelschule* című könyvet, abban a vizsga letelezési módját s a tantárgyak terjedelmét is megtalálja. Sietnie kell azonban, mert az ugynevezett „Intelligenz-Prüfung“-ot február végeig kell letenni.

L. postaszolgá. Ha állás keresése céljából volt szabadságra, beszámítják a félévet. Ellenkező esetben nem. Királyi kegyelem útján azonban célt érhet. Adjon be ez esetben felségfolyamodványt.

Ügocsa. Csak úgy érhet célt, ha első sorban, a sorozásokról a kadéttvizsga letelezési céljából egy évi halasztást kér s ez idő alatt előkészíti a kadéttvizsgálatra. A többire nézve kimerítő felvilágosítást talál az *Ablegung der Cadetten-Prüfung ohne Absolvierung einer Mittelschule* című szolgálati könyvben, melyet bármely könyvkereskedés útján megrendelhet.

Szegény leány. Öszinte részvétellel olvastuk a sorait, de orvosunkatársunk véleménye szerint a bajon segíteni nem lehet. Az orvostudomány a himlőbelyeket még nem tudja eltávolítani. A huszadik század talán meghozza majd ennek a titkát is.

P. D. A térdszalagrend (*ordre of the garten*) Anglia legelső érdemrendje. 1350. január 19-én alapította III. Eduárd király. A legelső, aki viselte, maga a király volt, aki egy udvari bábra díszítette fel magát vele. A rendnek 26 tagja van, a királyt is beleszámítva.

Sz. A. Budapest. Akármelyik katonai orvos megmondja önnek. A megvizsgálásért a szokásos orvosi díj fizetendő.

R. M. 1. A szolgabírói hivatal nem köteles a kérés teljesíteni, ha az nines megfélemlen megkövetelve. De ez esetben köteles önt erről hivatalosan értesíteni, ha nem kap értesítést, az annyit tesz, hogy kérelmét teljesítették. 2. A sorozás ideje még nincs kitűzve. 3. Nem 23, hanem 21 éves korában kell jelentkeznie.

Soh. K. Igen, a rokonságnak ilyen nagy ünnepen estélyruhában, tehát a férfiaknak frakkban illik megjelenni. Virág átdekoráció nem kötelező, de az ünnepeket mindenestre jól fog esni ez a gyöngéd figyelemzés. Az teljesen mindegy, akár mellesokrot, akár kécsokrot ad neki.

Hú előfizető. Egyszerűen hozassa meg a *Buda-pesti Lakáskezelő* című lapot (VI. Szondy-utca 42/c).

Sz. V. álomátszónők. A terc is számít, még ha az ellenfél terce jobb volna is; hisz annak a bemon-dására nem is kerül a sor, mert a kvart ellenében a partner terce esik.

Ambiót 12. Jól teszi, ha magasabba tör. Elhatározásához csak gratulálhatunk. Ez azonban csak úgy lehetséges, ha a vallás és közoktatásügyi miniszter kiveteles engedélyével évenként párosával teszi le a hiányzó osztályvizsgákat, azután az érettség. Az egyetemen szintén örösen kell tanulnia, ha hat év alatt ügyvéd akar lenni. Erős akarattal és szorgalommal azonban minden megy. Szives elő-üzlet.

Ütk. — 1. Járásbírósi aljegyző évi béte 500—600—700 forint és a vidéken megfelelő lakpénz, mely a katonai lakb. roszítályokról szerint 140 és 210 forint közt változik. 2. F. G. posta- és távirad-hivatali főtiszt. Harmadik kérdésére — szives óhajta szerint — Clair Vilmos kollegánk külön válaszol.

Étitett. Az egészen a helyi viszonyoktól és szokásoktól függ. Általános szokás szerint, a meny-asszonyt csak a legszorosabb rokonságnak mutatják be, mely aztán azzal viszozza a figyelmet, hogy megjelenik az esküvőn. A fiatal asszony aztán négy-hat hét múlva újra vizitelt s ezt kell viszozni.

Régi előfizető. Tessék megkérdezni egy szabómestertől vagy ruhatisztítólt.

Kertész. Akármelyik posta- és táviradigazgatóságnál jutányos árban kaphat elhasznált távirósodronyokat kerítéshez.

S. K. Budapest. Címeket megtalálhatja a Franklin-Társulat budapesti cím és lakásjegyzékében, vagy pedig az Otthon irói és hírlapírói kör komornyikjánál (VII. Dohány-utca 76.).

V. Á. Budapest. A felségfolyamodás, az alapszabályok mellékelésével, az illetékes közgazgatási hatóság útján, a kabinetirodához küldendő.

J. G. Budapest. Egyedül nem, garde des dames-mal igen.

Sz. E. M.-Zombor. Cégeket elvből nem ajánlunk. Méltóztaték azonban figyelemmel kísérni hirdetésit rovatunkat, ott akárhányzor talál megfelelő ajánlatot. Legelőszörbb valamely színházhoz fordulni.

M. A. Úvidék. Dominke János volt os. és kir. százados katonai irodója, VII. Kerepesi-ut 6. szám.

R. V. 117.827. sz. 1. jó protekcióval bejuttat oda, különben nem. És a gyakornokságon kell kezdeni. 2. Igen, kaphat alkalmazást, de természetesen folyamodni kell érte. 3. Fogalmazó-gyakornok, esetleg segédfogalmazó lehet. Az előbbi 500 forint évi segéllyel, utóbbi 600 ft fizetéssel és 250 ft lakpénzzel van javadalmazva. 4. Akkor is a gyakornokságon kell kezdeni. 5. 500 forint évi segély. 6. Miel-tóstaték Ferenczy „Életpályák“ című könyvében megkeresni. 2 forint 20 kr-ért kiadóhivatalnk is meg-küldi.

Dr. E. A. Szegény és erkölcsös budapesti leányok folyamodhatnak érte. A kérvények a székesfővárosi tanácshoz intézendők. Mellékelni kell a születési, szegénységi és erkölcsi bizonyítványokat.

K. J. Nagy Ibolya, a Nemzeti Színház tagja és Nagy-Gressz Bella férj. Jókainé nem testvérek, nem is rokonok. Talán nem is ismerik egymást.

K. A. Felső-Bánya. 1. A vonatvezető. 2. Ha üresedés van, a jelentkezőket — föltéve, hogy alkalmasak a szolgálatra — minden időben felveszik.

N. A. Akinek engedélye van rá, annak szabad.

M. S. Méltóztaték a vármegyei alispáni hivatalhoz fordulni, ott alapos felvilágosítást adnak a dolgról. Mert a viszonyok nem minden vármegyében egyformák.

Laura. 1. Fehér pongyolában jelenik meg. Egy napos által asszonyoknak ez is illik a legjobban. A háziruhát nem csak egy 10—11 óra felé szokás fölvenni. 2. Szilgigeti Éde: A mama.

Ó. V. 192k. 1. A megokolás alapján igenis kérheti, hogy a 1. gyalogezrednél teljesíthesse a köteles hadgyakorlatot. 2. Az az igazgatóság és a kereskedelmi minisztérium hivatalos útka, amelyre nézve eddig még semmi pozitív dolgot nem hallottunk.

S. V. Csepel. Nagysádn nyugodt lehet. E. E. az egyesület megbízásából működik s már eddig is jelentékeny összegeket gyűjtött a jótékony célra.

F. I. Négy évi folyamunk számai közül igazán nem emlékezünk már, hogy melyekben jelentek meg a kérdéses cikkek.

Napirend.

Naptár. Hétfő, február 5. — Római katolikus: Agota sz. — Protestáns: Agosta. — Görög-orosz (január 24.) Kene. — Zsidó: Adár 6. — A nap két 7 óra 6 perckor. — Nyugvók d. u. 4 óra 52 perckor. — A hold két délelőtt 3 óra 25 perckor. — Nyugvók este 12 óra 5 perckor.

A pénzügyminiszter fogad délután 4 órakor.

A fővárosi magánélelmi bizottságnak ülése d. u. 5 órakor az új városban.

A tudományos akadémia ülése délután 4 órakor.

Az orsz. szimulészeti akadémia előadása a Várszínházban este 7 órakor.

Nemzeti Múzeum: Természettajzi tóra, nyitva d. e. 9-től 1 óráig. A többi tárai 1 korona belépődij mellett megtekinthetők.

Inarművészeti múzeum zárva.

Magyar Kereskedelmi Múzeum. Igazgatóság Kerepesi-ut 20. l. emelet. Hivatalos órák délelőtt 9-től délután 2 óráig. Telefon szám 24—58. Nyilvános olvasóterem és tanákozó-osztály Kerepesi-ut 22. szám l. emelet. Hivatalos órák 9 órától 12-ig és délután 3—6-ig. Telefon szám 24—16.

Hazai termékek állandó kiállítása. Keleti mintatár és keveskedelmértékesítő gyűjtemény, továbbá a Házi-ipari kiállítás (melyben az üzletvezetőség árusításokat is eszközöl) a városi Igazgatóság nyitva télen délelőtt 9—2-ig, nyáron és a többi évszakokban 9-től 12 óráig és délután 3-tól 5-ig, vagy 6-ig. — A magyar kir. kereskedelmi múzeum külföldi kirendeltségeinek vezetőségével megbízott filozofetőség V. Váci-kört 32. szám.

Városokozó helyek.

Allatkert nyitva egész nap.

Somogyi Múzeum. Nagymező-utca. Ma egész új szemadékos múzeum.

Folles Caprice. VI. Révay-utca 13. Naponta fényes múzeum.

Budapesti kávéház. Andrassy-ut. Naponta Banda Marci és fiai hangversenye.

Stéfania-szálloda. Murányi-utca 53. Budapest legolcsóbb szállodája.

Fürdő szálloda. Váci-kört. Étterem. Elegáns kávéház. Látnivalóság: Bachus-pince.

Union-Szálloda. díszes nagy étterem, villanyvilágítás, specialitások konyhájával.

Patacskóvárosi szállója. Naponta hangverseny (lásd hirdetés). Újossan berendezett fényes étterem.

Ehm János étteremház (maott Széchenyi) Nemzeti Színház-épület. Naponta hangverseny.

Fürdő-pince. Deák-ter naponta s pince hí-termekegy székkel és Keresztes Miksa és Kiss Ferikó szőlés-ték borsmestere.

M. KIR. OPERAHÁZ.
Hétfő, 1900. február hó 5-én.
Zárva.

NEMZETI SZÍNHÁZ,
Hétfő, 1900. február hó 5-én.

Házi béke.

Vigjáték 3 felvonásban. Irták Bisson S. és Leclercq A. Fordította Kürthy Emil.

Személyek:

Ludovic Píronca	Náday F.	Suzanne Dolores	Gerő L.
Muscad Vizvári	Csillag T.	Du Taillis	Paulayné Hetényi
Moreuil Vizváriné	Zilahi	Denise	Groo V.
Germainé Zilahi	Latabár	Ambroisine	Rákosi Sz.
Brunoisné Dezső	Dezső	Julie	O. Keczeri I.
		François	Faludi

Kezdeté 7 óraker.

VÁR-SZÍNHÁZ.

Hétfő, 1900. február hó 5-én.

Az orsz. színművészeti akadémia növendékeinek bemutató előadása.

A dolovai nábob leánya.

Színmű 5 felv. Herczeg Ferentől.

Kezdeté 7 óraker.

VIGSZÍNHÁZ.

Hétfő, 1900. február hó 5-én.

Napoleon öcsém.

Eredeti bohózat 3 felvonásban. Irták Gúthi Soma és Rákosi Viktor.

Személyek:

Tállay Kálmán Góth	Bisotka	Szerémy Győző
Lili	Kalmár Miska	Pécsi Makróczyné
Baráth Ödön	Tapolczai Lizi	Bárdi Almási
Napoleon Hegedűs	Zsuzsi	
Filóp Gál	Gusztai	
Flóra Deli E.	Narcisz	
Maszák Rónaszéki		

Kezdeté 7 1/2 óraker.

NÉPSZÍNHÁZ.

Hétfő, 1900. február hó 5-én.

A kis szőkevény.

Operett 3 felv. Irták Hicks és Nicholls. Fordították Kacsányi Géza és Makai Emil. Zenéjét szerzték Monkton és Caryll.

Személyek:

Lord Coodle	Szerdahelyi Gray	Küry Kl.
Lady Coodle	Keresényi Flipper	Kovács M.
Stanley Ed.	Szirmai Carmenita	Hegyai A.
Dorottya	Radványi Alice	Kápolnai

Kezdeté 7 óraker.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

Hétfő, 1900. február hó 5-én.

L. Komáromi Mariska assz. felléptével

Szulamit.

Zsidó daljáték 4 felvonásban. Kövessy Albert átdolgozásából irták: Beöthy László és Makai Emil, zenéjét szerzte: Davidsohn Emánuel.

Személyek:

Monád	Kardos Szulamit	Komáromi
Aron	Sarlai Abigail	Róza Lili
Absolon	Redei Cingitang	Rózahegyi

Kezdeté 7 1/2 óraker.

URÁNIA SZÍNHÁZ

Kerepesi-ut 21.

Hétfő, 1900. február hó 5-én.

A vas.

Kulturáltörténelmi látványosság 3 felv. Irtá Edvi Illés Aladár, dr. Brezina Arisztid műve nyomán.

Kezdeté 7 1/2 óraker.

FOLIES CAPRICE

Eredeti!! Ma Ujdonság!!

„Messalina.“

Előzőleg;

Die Wunderkur

és

Egy karambol okai.

Továbbá fellép a kedvelt dalénekeső

Sofie Ferenczy.

Erkély incognitó páholyok.

Kitűnő konyha és italok. — Mérsékelt árak.

Baranyamegye nagybirtokosai
által alapított Pécsi tejesarnok országos híri tejtermékeiből 3 forint utánvét mellett bérmentesen szállít finoman és gondosan csomagolt: 6 drb esemege, 6 drb imperial, 6 drb pikáns sajtot és 1 kiló legfinomabb teavaját 1/4 kilós darabokban, csakis édes tejszínből naponta kétszer köpülve.

Megrendelések címzendők: Pécsi tejesarnok, Pécssett.

Zálogházi

cédulákat veszek.

Eladok

13 latos ezüst evőkészleteket, grammja 5 kr., girandolokat, gyertyatartókat, hálalákat, tálcákat, grammja 6 kr., 12 darab ezüst evőkészlet 6 ftt 50 kr., teljes 12 személyre való teljes evőkészleteket 138 fttől kezdve, dus választék mindennemű ezüst műtörvös tárgyakban, arany ferfiláncok köllöggóval, grammja 85 kr., masszív arany gyűrűk 2 ftt 40 krtól, tula remontoir órák 6 ftt.

Grünberger Armin
Bela
örököséi Budapesten,
IV. Városház-tér 9., l. em. 23
Harisbázár.
Képes árjegyzőket bérmentve és ingyen.

KÉPES levelező lapok

Magyar művészek újabb alkotásai után.

Finom fénynyomat. Hazai készítmény.

Baditz Ottó: Vagyok olyan legény mint te.

Bihari Sándor: Munka után.

Innocent Ferenc: Fátolytánc.

Karvaly József: Vásárfa.

Konek Ida: Havasi pásztorok.

Margitai Tihámér: Ronót Pál históriája.

Márk Lajos: Ezernyelcsiszásban.

Márk Lajos: Teretere és Szerelmi dal.

Neogrady Antal: Veszett boldogság.

Senyei Károly: Szökőkút, Kecskepásztor.

Szenes Pülöp: Kása nem étel.

Teles Ede: Enyelgés.

Tolnay Ákos: Diana és Enyelgés.

Vajda Zsigmond: Kedélyes bírák.

Vajda Zsigmond: saapoy író.

Neogrady Antal: Az erdő titka.

Pechán József: Utols gyufa.

20 darab ára 1 ftt bérmentesen küldéssel.

Megrendelhető a Budapesti Napló kiadóhivatalában VIII. József-körút 18. szám

Somossy Mulató
(Nagymező-utca).
Albrecht Ferenc, igazgató.
Ma nagy előadás.
Hatásos sikerű műsor!
Sennora Montera
az arragoniai szépség.

A japáni ROYAL-csoport
Törökise és Mukicsi.
Olschansky és Miss Lonny excentrikus akrobaták és boxoló parodisták
Donauperlen Ganova contorsionista.
ének és tánc hármas. Thereses tanár,
Ugymint az újonnan szerződött kitűnő művészek.

Jegyek elővételben kaphatók: Weisz A. nagytőzsde, Károly-körút 26. és a nappali pénztárnál.

FIUME.
Megis csak legjobb a
KÁVÉ
FRATELLI DEISINGER FIUMEI CÉGTŐL,
közvetlen a tengeri hajóról.
5 kg. Kékjáva ..... 7.60 ftt
5 „ Kubá ..... 7.08 „
5 „ Portoriko gyöngy kávé ..... 7.50 „
TEA
1 kg. Törmelék ..... 2.40 ftt
1 „ Mandarin karaván ..... 5.15 „
1 „ Császár-keverék ..... 6.40 „
1/4 kg. tea kínai dobozban a kávéhoz csomagolható
Az összes árak származásának valódiságáért kezességel vállalunk. Egy postaszék énszelellitható 3 fajta kávéból is. 3/4 liter Károly-rum hordósakban 6 83 forint.
Az árak elvámolva, bérmentve minden más költség nélkül érkezők.
ÁRLAP INGYEN.
FIUME.

Megjelent
az 1900-ik évre szóló
Politikai és Közgazdasági Évkönyv.
A „Politikai Hetiszemle“ kiadásában s Székely Sámuel szerkesztésében megjelent évkönyv, mely több hivatali szakember közreműködésével készült, feljeli Magyarország politikai, gazdasági és kulturális életének minden oldalát, fölmutat minden téren az 1897 óta elért fejlődést s mindazokat összehasonlítja a hazai viszonyokat a külföldi állapotokkal.
A főbb fejezetek címei:
A külföldi államok ujjabbkori történetének és alkotmányának ismertetése. A külföldi államok története 1896-ban. Európa uralkodó családjainak genealógiája, diplomácia és konzuli kar. Az Osztrák Magyar Monarchia és a külföldi hatalmak hadiszerződésének és hadirejének részletes ismertetése (20 státusztikai táblával). Magyarország története 1896-tól 1897-ig. A nemzetgazdasági kérdések történelmi fejlődése és mai állapota. A magyar alkotmány. A parlamentár év története. A főrendiház és a képviselőház összes tárgyalásai öletrajza. Államháztartás. Államvagyon és Államadosság. Magyar föld terhe. Földmérés. Szőlőművelés. Állattenyésztés. Vasutak. Posta, táviró és telefon. Postatakarékpénztár. Kereskedelmi- és iparkamrák. Áruforgalmi statisztika. Belvízi és tengeri hajózás. Pénzügyi ünnemelő. Tőzsde. Takarékpénztárak. Bankok. Biztosító intézetek. Nagyböri ipari vállalatok. Ipar. Közlekedés és kultúra. Budapest mai állapota és fejlődésének összehasonlítása Európa metropolisainak viszonyával és intézményeivel.
Ára díszes angol kötésben 8 kor.
Megrendelhető:
a Budapesti Napló kiadóhivatalában József-körút 18. szám.

AZ „ANKER“
élet- és járadék biztosító-társaság.
Magyarországi vezérképviselő: BUDAPEST, VI. ker., Deák-tér 6. szám (Anker-udvar), a társaság saját házában.
Összes vagyon 1898 végén..... 65 millió forint
Biztosítási állomány 1898 végén..... 243 millió forint
Eddigi kifizetések..... 103 millió forint
A nyereség-részesüléssel biztosítottak A osztálykterv szerint — mint husz év óta — 1890-ben is az évi biztosítási díj 25%-át kapták készpénzben kifizetve.
B osztálykterv szerint (övenként emelkedő osztalék) 1897, 1898 és 1899. években az összes — az egész biztosítási tartamon keresztül befizetett díjak 3%-a, illetőleg az évi díjnak 9%, 12% és 15%-a fizetett ki készpénzben.
Előnyös kiházasítási és vegyes biztosítások.
Mindennemű haláleseti, életetési és járadék biztosítás.
Prospektussal és felvilágosítással szolgál a fenti magyarországi vezérképviselő, (hozá ügyünkösök iránti ajánlatok is intézendők), valamint a társaság ügynökei.

Titkári állást
keres jó családból való disztingvált fiatal ember (nős) magyar, német, francia nyelvet teljesen bírja. Perfect levelező, ki-váló irodalmi gazdasági és kereskedelmi képzéssel. Ajánlatokat „Szorgalom“ fejléggel kiadóhivatalba kérék. 5638

Butor
ugy készpénzért, min részletfizetésre legjutányosabb
Ehrentren és Fuchs testvérekénél
BUDAPEST,
VI., Teréz-körút 8.
(Andrássy-ut közelében.)

Sternberg Ármin és Testv.
cs. és kir. udvari hangszergyár.
Központi főraktár:
Kerepesi-ut 36.
Cimbalmok

szép, erőteljes és csendő hangzal 35 fttől felj. 500 irtig.
Külön zongora-termék: hol a leghívevebb zongorák jutányosan beszereskedtetik: Kossuth Lajos-utca 22. sz. (Károly-körút sark) Zenepalota.

Gracza György:
Magyar Szabadságharc története.
5 kötet díszes bekötésben 35 forint helyett 25 ftt.
Kapható a „BUDAPESTI NAPLÓ“ kiadóhivatalában, József-körút 18. sz.
Köznép-osztály
Frakc 5 ftt.
Nudrág 3 ftt.
Mollény 1 ftt.
Ferenc József-kabát 4 ftt
Jaquet 3 ftt.
RÖTHBERGER JAKAB
Kristóf-tér 2. 1-ső emelet

Első budapesti Kávémagazin
szétküldési osztálya
kávé
olvámolva és bérmentve. Postán utánvételt, vagy a pénz előleges beküldésével

4 1/2 kg. Kuba kávé 7.50
4 1/2 kg. Mocca kávé 7.50
4 1/2 kg. Jáva kávé 7.50
4 1/2 kg. Gyöngy kávé 7.50
1/4 kg. Csász. kevé 1.50
1/4 kg. Karaván tea 1.40
1/4 kg. Törmelék tea — 50
Belák István
BUDAPEST,
VII., Rottenbiller-u 4
Köhhögésnél, rekedtségnél vegyen 30 krtól Réthy-féle pemete-füccukorát.

A legjobb szivarka hüvelyeket
árnsítja az Uránia szivarkahüvely bizományi raktár Budapesten, Kertész utca 35. Árjegyzékek ingyen és bérmentve.

ERÉNYI-féle
kifűntetett „N ERVIN“ nagy üveggel 80 krajcar. Legjobb: esz, köszvény, esontbántalmak, derékfájás és szagzatgatás ellen. 8930

ÉN ZT
SORSJEGYEKRE
ERTEKPAPIROKRA
(viszafizethető teljes szerinti kisebb részletekben is) igen előnyös áron
KÖVÁRY ÁRMIN
bank- és váltóüzlet osztálysorsjétek-felárúaitó.
IV. ker. Ferenciek-tere Gróf Cziráky-palota.

Titkos betegségek
mindennemű impotentiát meg lősebbeknél is meglősebb sikerrel, alaposan gyógyítja med. univ.
Dr. Fabinyi
v. kórházi orvos, specialista oly módszerrel, melyet sok ezer betegnél biztos eredménynyel alkalmazott számos évi kórházi gyakorlatában.
Biztos siker folytán honorárium utólag is fizetőd. Levelekre díjtalanul válasz: kívánatra gyógyszeresek. 10678
Lakás: Budapest, VII., Erzsébet-körút 12. l. em.
Bejárát a leposónél.
Külön váróterem.
Rendel: este 6—8-ig.

Most jelent meg!
Szellem, Erő, Anyag
Szellemváltás Bächnernek Kraft und Stoff című könyvére.
Irtá **Adelma,** fordította **Tótvölgyi Titusz.**
Ára 3 korona.
Megrendelhető a „Budapesti Napló“ kiadóhivatalában

Sneidig egyenruhákat
készít
BLUM SÁNDOR
Budapest,
Váci-utca 12. szám.